

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 22. 2. 2023

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2023/00093 (predch. č. PGO-RPMS/2022/00305)

Programová služba: TA3

Vysielateľ: C.E.N. s.r.o.

Číslo licencie: TD/14

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. PGO-RPMS/2023/00093 (predch. č. PGO-RPMS/2022/00305) smerujúci voči vysielaniu programovej služby TA3 vysielateľa C.E.N. s.r.o. a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok preverenia podnetu.

T: 6. 3. 2023

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby

22. 2. 2023

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2023/00093 (predch. č. PGO-RPMS/2022/00305)
zaevidovaný dňa 7. 12. 2022

Podávateľ: fyzická osoba

Predmet podnetu: Téma dňa

Deň vysielania: 24. 10. a 5. 12. 2022

Označenie podľa JSO: bez označenia

Programová služba: TA3

Vysielateľ: C.E.N. s.r.o.

Číslo licencie: TD/14

Dátum: 15. 2. 2023

OBSAH PODNETU:

„...Podnet

5. 12. 2022 v relácii TA3 *Téma dňa* redaktor P. Bielik dvakrát označil Nemeckú spolkovú republiku ako Spolkovú republiku Nemecko.

V tomto prípade **opäť nerešpektoval** § 18 ods. 7 zákona č. 215/1995 Z. z. a to tým, že vedome nepoužil štandardizovaný názov–Nemecko, resp. Nemecká spolková republika.

Argumentácia P. Bielika založená na tom, že oficiálny názov je Bundesrepublik Deutschland, v presnom preklade Spolková republika Nemecko je v tomto prípade nepodstatná.

Prečo uprednostnil názov štátu v úradnom jazyku (Bundesrepublik Deutschland) pred plnou podobou slov. vžitého názvu ako preklad oficiálneho názvu (Nemecká spolková republika)?

Na záver si Vás dovoľím upozorniť, že o štandardizovaných geografických názvoch rozhoduje ÚGKK so súhlasom MK SR. S úctou ...“

Príloha: „... 24. 10. 2022 ste v relácii *Téma dňa* označili Nemeckú spolkovú republiku nekorektne označili ako Spolkovú republiku Nemecko.

Oficiálny názov Nemecka je Nemecká spolková republika. Túto podobu ako štandardizovaný slovenský názov uvádza publikácia *Slovenské vžitie názvy štátov a závislých území* (ÚGKK SR, 2000), ktorá je **záväzná** pre vydavateľov kartografických diel, na používanie v tlači a iných **prostriedkoch masovej komunikácie** a v úradnej činnosti štátnych orgánov a obcí.

V citovanej publikácii sa v poznámke uvádza, že **na výslovnú žiadosť** nemeckej strany sa v medzinárodných dohodách, zmluvách a podobných dokumentoch medzi Nemeckou spolkovou republikou a Slovenskou republikou používa podoba Spolková republika Nemecko, v ostatných prípadoch podoba Nemecká spolková republika. S úctou ...“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách:

§ 25

Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielaťel, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Podávateľ podnetu namietal voči relácii *Téma dňa* z dní 24. 10. 2022 a 5. 12. 2022, v ktorej malo dôjsť k odvysielaniu nepresného výrazu *Spolková republika Nemecko*, respektíve namiesto štandardizovaného názvu *Nemecká spolková republika*.

Program sme posudzovali ako aktuálnu publicistiku na základe ustanovenia **§ 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách**, podľa ktorého:

„Vysielaťel, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

Medzi kritériá objektivity vo všeobecnosti zahŕňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupe a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

V monitorovanom programe *Téma dňa* zo dňa 24. 10. 2022 sme zaznamenali diskusiu s názvom *Pomoc firmám a štátne financie* o problematike riešení na zastropovanie cien energií. Tú sme identifikovali ako obsah, voči ktorému namietal podávateľ.

Respondentmi diskusie boli Marián Viskupič, predseda výboru pre rozpočet a financie v národnej rade, Rastislav Machunka, viceprezident Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení a prostredníctvom online aplikácie Skype György Gyimesi, poslanec za OĽaNO, ktorý je takisto členom výboru pre financie a rozpočet v národnej rade. Diskutovali o vládnom návrhu na zastropovanie cien energií a pomoci firmám prekonať energetickú krízu.

Počas monitoringu sme zaznamenali použitie namietaných výrazov v nasledovných kontextoch:

Moderátor: „Dobre, takže musíme celú vlastne tú štruktúru tej pomoci ešte dobudovať. Nebude tam s tým problém, a to je teraz otázka, pán Machunka, aj vy dostanete veľa priestoru, to je teraz ešte otázka na pánov poslancov, či sa to nemôže považovať za nelegálnu štátnu pomoc jednotlivým firmám. Takáto diskusia sa rozbehla okamžite, keď napríklad **Spolková republika Nemecko (čas cca 20:21:50)** prišla s takýmto riešením, teda rádovo v miliardách väčším a vyšším, ale na jednej strane zahraničné firmy, teda nie nemecké firmy, tvrdili, že to absolútne zdeformuje trh a na druhej strane naozaj sa objavili aj tieto úvahy, či nejde o nelegálnu štátnu pomoc. Pán Gyimesi, myslíte si, že Brusel toto akceptuje bez problémov?“

*

*

*

Moderátor: „Páni, skončili sme pri téme štátnej pomoci, respektíve tej pomoci, ktorú navrhuje naša vláda a či bude môcť byť takýmto spôsobom zrealizovaná. Vy ste sa, pán Gyimesi, vo vašom predchádzajúcom vstupe pýtali, že prečo by to teda tá Európska komisia nemala schváliť. No, ak toto začne robiť každá jedna krajina Európskej únie, a predstavme si teda, že tu máme naozaj také silné ekonomiky, ako je **Spolková republika Nemecko (čas cca 20:30:24 h)**, ako je Francúzsko a tak ďalej, tak potom by asi bolo namieste, aby niekto to začal regulovať, aby niekto povedal – tak moment, takýmto spôsobom nemôžete vy Nemci zvýhodňovať vaše nemecké firmy a vy Francúzi vaše francúzske firmy, pretože to potom spôsobí konkurenčnú nevýhodu firmám z ostatných krajín. Bola by to odpoveď na tú vašu otázku?“

V monitorovanom programe *Téma dňa* zo dňa 5. 12. 2022 sme zaznamenali tému o očakávaniach a výsledkoch klimatického samitu v Egypte z pohľadu Nemecka. Respondentkou následnej diskusie bola Anna Lührmann, nemecká štátna tajomníčka pre Európu a klímu. To sme identifikovali ako obsah, voči ktorému namietal podávateľ.

Počas monitoringu predmetného programu sme zaznamenali použitie podávateľom namietaných výrazov v nasledovných kontextoch:

Príspevok *Vyšší odvod pre vybrané firmy im prekáža*

Moderátor: „Klimatický samit v Egypte bol sklamaním. Čo od neho očakávali Nemci a ako sa zariadia po jeho nejasných výsledkoch? Odpovie štátna tajomníčka pre Európu a klímu ministerstva zahraničných vecí **Spolkovej republiky Nemecko (čas cca 19:51:13 h)** Anna Lührmann. Vitajte pri sledovaní *Témy dňa* na TA3.

*

*

*

Diskusia s témou: *Slabé výsledky klimatickej konferencie*

Moderátor: „Som veľmi rád, že k tejto téme môžem privítať pani Annu Lührmann, štátnu tajomníčku pre Európu a klímu ministerstva zahraničných vecí **Spolkovej republiky Nemecko** (čas cca 20:37:03 h). Dobrý večer, vitajte na Slovensku.“

Anna Lührmann, štátna tajomníčka pre Európu a klímu, SRN (čas cca 20:37:27 h): „Ďakujem pekne. Dobrý večer.“

Moderátor: „Pani ministerka, hodnotíte, ako hodnotíte výsledky klimatickej konferencie v Egypte z hľadiska toho, čo ste očakávali vy ako **Spolková republika Nemecko**?“ (čas cca 20:37:16 h)

Podľa § 18 ods. 7 zákona č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii: „Štandardizované geografické názvy sú záväzné pre vydavateľov kartografických diel, odborných publikácií, na používanie v tlači a iných prostriedkoch masovej komunikácie...“

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky na svojej stránke uvádza štandardizáciu geografického názvoslovia¹, podľa ktorej štandardizovaný ucelený názov predmetného štátneho útvaru znie *Nemecká spolková republika*.

Čo sa týka výrazu *Spolková republika Nemecko*, jeho používanie nie je úplne ojedinelé v slovenských médiách. Napríklad, v článku *Pomoc Ukrajine sa oplátila, Slovensko dostalo desiatky miliónov eur*, uverejnenom dňa 20. 1. 2023 na portáli Startitup je uvedené²: „MO SR informovalo, že presun každého kusu techniky, vrátane húfnic Zuzana 2, sa realizoval po pripísaní platby na účet v správe rezortu obrany. „Okrem plnenia zákazky na dodanie ôsmich kusov samohybných húfnic Zuzana v rámci kontraktu na komerčný predaj vyrobí Konštrukta-Defence pre Ukrajinu ďalších 16 kusov tohto druhu techniky, ktoré budú financovať spoločne Dánske kráľovstvo, **Spolková republika Nemecko** a Nórske kráľovstvo,“ dodalo MO SR.“

Výraz *Spolková republika Nemecko* sme zaznamenali aj v článku uverejnenom dňa 16. 1. 2023 na spravodajskom portáli RTVS³, v ktorom je uvedené: „Okrem plnenia tejto zákazky vyrobí KONŠTRUKTA-Defence pre Ukrajinu ďalších 16 kusov tohto druhu techniky. Tie budú financovať spoločne Dánske kráľovstvo, **Spolková republika Nemecko** a Nórske kráľovstvo.“

Dňa 18. 11. 2022 aj Denník N⁴ v krátkej správe použil výraz *Spolková republika Nemecko* v kontexte informácie o prevzatí ďalšej slovenskej húfnice Zuzana 2 zo strany Ukrajiny: „Dodávky budú pokračovať aj naďalej, keďže Konštrukta-Defence vyrobí pre Ukrajinu ďalších 16 kusov, ktoré budú financovať spoločne Dánske kráľovstvo, **Spolková republika Nemecko** a Nórske kráľovstvo.“

Problematika názvu Nemeckej spolkovej republiky je popísaná na portáli jazykovaporadna.sme.sk⁵: „Oficiálny názov Nemecka je *Nemecká spolková republika*. Túto podobu ako štandardizovaný slovenský názov uvádza publikácia *Slovenské vžitie názvy štátov a závislých území (Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, 2000)*, ktorá je záväzná pre vydavateľov kartografických diel, na používanie v tlači a iných prostriedkoch masovej

¹ <http://www.skgeodesy.sk/sk/ugkk/geodezia-kartografia/standardizacia-geografickeho-nazvoslovia/nazvy-statov/>

² <https://www.startitup.sk/pomoc-ukrajine-sa-oplatila-slovensko-dostalo-desiatky-milionov-eur/>

³ <https://spravy.rtvsk.sk/2023/01/slovensko-dodalo-ukrajine-poslednu-hufnicu-zuzanu-2/>

⁴ <https://dennikn.sk/minuta/3112825/>

⁵ <https://jazykovaporadna.sme.sk/q/8382/>

komunikácie a v úradnej činnosti štátnych orgánov a obcí. V citovanej publikácii sa v poznámke uvádza, že na výslovnú žiadosť nemeckej strany sa v medzinárodných dohodách, zmluvách a podobných dokumentoch medzi Nemeckou spolkovou republikou a Slovenskou republikou používa podoba Spolková republika Nemecko, v ostatných prípadoch podoba Nemecká spolková republika.“

Na základe uvedených skutočností sme toho názoru, že použitý namietaný výraz *Spolková republika Nemecko* je pre recipientov v danom kontexte aktuálnej publicistiky dostatočne zrozumiteľný a identifikovateľný ako označenie jedného a toho istého štátneho útvaru (*Nemecká spolková republika*) vo vzťahu, kedy sa prezentujú spravodajské a publicistické informácie súvisiace s faktami a udalosťami týkajúcimi sa tohto štátu. **Súborne tieto termíny môžeme z hľadiska významu považovať za synonymické významové ekvivalenty a sú teda aj pre recipienta aktuálnej publicistiky dostatočne presné a zrozumiteľné.**

Myslíme si, že z celkového kontextu diskusií, ktoré informujú o problematike pomoci štátov firmám v čase energetickej krízy a o výsledkoch klimatického samitu v Egypte a nemeckého pohľadu naň je zřejmé, o ktorom štátnom útvere moderátor informuje, keď uvádza výraz *Spolková republika Nemecko*.

Z uvedených dôvodov sa domnievame, že použitím názvu *Spolková republika Nemecko* namiesto oficiálneho názvu *Nemecká spolková republika* vysielateľ neporušil objektivitu monitorovaných programov.

ZÁVER:

Na základe skutočností uvedených v analýze sa domnievame, že vysielateľ programovej služby TA3 odvysielaním programu *Téma dňa* v dňoch 24. 10. a 5. 12. 2022 **neporušil ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.**

Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený**.

Popis/Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/00093; predch. č. PGO-RPMS/2022/00305)

Monitorované vysielanie: Téma dňa
Deň vysielania: 24. 10. 2022
Čas vysielania: cca 19:49 h
Označenie podľa JSO: bez označenia

Časový kód cca:

19:49:56 začiatok záznamu vysielania a začiatok programu

Úvodné slovo moderátora a redakčný úvod do problematiky riešení na zastropovanie cien energií (názov príspevku: *Firmy dostanú zastropované ceny energií*)

Nasleduje diskusia s M. Viskupičom, G. Gyimesim a R. Machunkom s témou ***Pomoc firmám a štátne financie***:

Moderátor: „V štúdiu televízie TA3 sú našimi hosťami Marián Viskupič, predseda výboru pre rozpočet a financie v Národnej rade. Dobrý večer.“

Marián Viskupič, predseda Výboru NR SR pre financie a rozpočet (SaS): „Dobrý večer. Ďakujem za pozvanie.“

Moderátor: „Rastislav Machunka, viceprezident Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení. Dobrý večer.“

Rastislav Machunka, viceprezident Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení: „Príjemný dobrý večer prajem.“

Moderátor: „A prostredníctvom online aplikácie Skype sme v spojení s pánom Györgom Gyimesim, poslancom za OĽaNO, ktorý je takisto členom výboru pre financie a rozpočet v národnej rade. Dobrý večer.“

György Gyimesi, člen Výboru NR SR pre financie a rozpočet (OĽaNO): „Dobrý večer prajem.“

Moderátor: „Páni, dnes máme naozaj na programe veľkú tému, pretože to boli veľké sumy a veľké veci, ktoré sa dnes proklamovali na tlačovej konferencii. Vláda prišla s návrhom na zastropovanie cien energií. Ktorý z tých plánov to vlastne je? Prijali sme nejaký plán B, teraz sa hovorí o tom, že toto je plán B. Kde je ten plán A, ktorý mal prísť niekde z Európy? Nie je už toto náhodou nejaký plán C, ktorý sme prijali, pán Viskupič?“

M. Viskupič: „Ťažko povedať. Ten plán B, o ktorom sa hovorilo, to znárodnenie elektrickej energie, to volajme plán, že dvojité W. To je plán, ak by všetko ostatné zlyhalo, ale to znamená v podstate koniec Európskej únie z hľadiska tej energetiky, a to by bolo vlastne už potom by padali veci ako domček z karát, takže, povedzme, že...“

Moderátor: „Prepáčte, že vás prerušujem hneď na začiatku, ale tým sa predseda vlády vyhrážal, že to urobí, ak nepríde žiadne riešenie z Bruselu. Prišlo nejaké?“

M. Viskupič: „Myslím si, že riešenie z Bruselu zatiaľ neprišlo. Samotná Európska únia sa povedzme, že nejak posúva, možnože sa robí na takých dlhodobějších riešeniach, kde ja poviem tiež, že tak, ako sú finančné burzy veľmi regulované, tu sa stačí pozrieť na USA, kde povedzme denné posuny cien v nejakých percentách okamžite znamenajú stop burze, ukludnenie proste aby nebola panika, aby neboli problémy. Čiže takéto niečo treba urobiť aj s týmito

energetickými burzami, ktoré takéto mechanizmy zatiaľ nemali. Okej, v minulosti možno neboli potrebné, ale tá situácia ukázala, že potrebné budú. Čiže povedzme, že v tomto tá Únia deklaruje a myslím si, že je to aj správne, že treba vlastne riešiť, regulovať burzy ako také a regulovať tých špekulantov. Ale to sú samozrejme riešenia, ktoré nepomôžu v horizonte dní a týždňov, a tu možno je asi aj dobré, že teda či už Slovensko alebo iné krajiny vlastne to už zobrali trošku do vlastných rúk a predstavili národné riešenia.“

Moderátor: „Tak Slovensko, keď to zobralo do vlastných rúk, ale Nemecko to zobralo do vlastných rúk. To sú iné peniaze a iné pátky a naozaj neviem, čo chce Európska komisia vymýšľať. Jednoducho cena komodity je otázkou dopytu a ponuky. Tak je to vždy v trhovom prostredí. Budeme musieť si naozaj počkať na to riešenie, ktoré, ak teda nejaké príde z Bruselu. Pán Gyimesi, rezignovali sme teda už na ten plán, na to čakanie nejakého spoločného európskeho riešenia a zariadili sme sa po svojom?“

G. Gyimesi: „A to sme videli všetci, že v čase, keď Slovenská republika najviac potrebovala pomoc nielen s cenami energií, ale aj s celou energetickou krízou, tak sa jej Európska únia jednoducho otočila chrbtom. Totižto všetko to, čo sme my potrebovali k tomu, aby sme úplne v pohode mohli prežiť budúci rok, či už firmy, alebo obyvatelia, tak toto Európska komisia a Európska únia neakceptovali. Oni nám povedali, že máme si to riešiť. Konkrétne hovorím o situácii, kedy Slovenské elektrárne vyrábajú megawatthodinu električky za tridsať – štyridsať eur a predávajú ju za sto a tá istá elektrická energia by sa mala na Slovensko vrátiť za päťsto. No, a keď sme povedali, že my to chceme zdaňovať tu u nás na Slovensku, tak nám povedali, že nie, vy sa dohodnite s Nemcami, ktorí to samozrejme odmietli. A zároveň druhým dychom musím dodať aj to, že trh absolútne zlyhal a tu už absolútne nie je čas na čakanie na zázrak a čakanie na európske riešenia. Musíme to zobrať do vlastných rúk a prijať národné riešenia, o ktorých som hovoril už veľmi dávno, a už veľmi dávno hovorím aj o tom, že Slovenská republika musí byť suverénny štát, pokiaľ ide aj o jej pôsobenie v rámci Európskej únie, a musí sa vedieť postaviť na zadné a povedať, že toto už nám nevyhovuje, a preto to zoberieme do vlastných rúk, a toto sa teraz stáva. Vláda dnes predstavila prvý balík opatrení, ktorým pomôže firmám, a ďalšie balíky ukáže neskôr.“

Moderátor: „Otázka je, že či teda bolo vôbec potrebné čakať na nejaké to bruselské riešenie, ale zase aby sme boli korektní aj voči Európskej komisii, máme povolené využiť na krytie týchto zvýšených nákladov za energie peniaze nevyčerpané z eurofondov, čo je teda samozrejme takisto výrazná pomoc, ale to riešenie spoločné, o ktorom sa hovorilo a ktoré sme všetci očakávali, to naozaj neprišlo. Myslíte si, že je teraz fér od ministra financií podmieňovať takéto riešenie prijatím štátneho rozpočtu na budúci rok, pán Gyimesi?“

G. Gyimesi: „Toto je absolútne kardinálna vec a ktokoľvek by bol ministrom financií, tak by hovoril to isté. My sa rútime skutočne do energetického cunami, a to, čo čaká nielen Slovenskú republiku, ale celú Európsku úniu, si vyžaduje súdržnosť a skutočne, ak niekto hovorí o tom, že zahodíme politické tričká, najmä pokiaľ ide o rozpočet na budúci rok, tak to nie sú fabulácie, nie je to ani tlačenie kohokoľvek do kúta, ale je to elementárna zodpovednosť všetkých tých, ktorí sedia v tom parlamente a ktorí boli zvolení hlasmi voličov, a to je úplne jedno, či sú to voliči Republiky alebo strany SaS, pretože sú to ľudia, ktorí chodia do práce, sú to ľudia, ktorí podnikajú, sú to ľudia, ktorí žijú na Slovensku a naďalej na Slovensku žiť chcú a právom očakávajú, že ich volení zástupcovia sa v tej kritickej chvíli, kedy sa na nich spoliehajú všetci, neotočia chrbtom a za ten rozpočet zahlasujú, pretože tento rozpočet je rozpočtom záchrany Slovenskej republiky, je to záchranné koleso pre firmy, verejný sektor aj pre obyvateľov, ktorý pomôže všetkým týmto subjektom preplávať cez túto krízu, ktorá nás čaká na budúci rok...“

Moderátor: „Na to som práve narážal, ak dovolíte, v tej mojej otázke, pán Gyimesi, či to teda nie je vydieranie, lebo aj vy ste to momentálne tak postavili. Ono, keď náhodou to nevyjde a ten štátny rozpočet neprejde, tak to bude chyba jednoznačne ministra financií a nie tých, ktorí za ten rozpočet nehlasovali. Je zodpovednosťou vládnej koalície a ministra financií nájsť podporu

a keď to nevyjde, tak jednoducho to pôjde na jeho vrub. To ťažko budete môcť dávať za zodpovednosť tým, ktorí za ten rozpočet nehlasovali, alebo sa mylím?“

G. Gyimesi: *„Teraz hovoríte, pán moderátor, ako keby ste boli členom alebo poslancom za stranu Smer alebo SaS...“*

Moderátor: *„Nie, ja hovorím o základných princípoch, ako funguje politika. Jednoducho, keď ministrom financií neprejde rozpočet, tak je to vždy a v každej krajine len jeho problém.“*

G. Gyimesi: *„Ja to takto nevnímam. Ono totižto my rokovať budeme a my podporu pre tento rozpočet hľadať budeme, čiže to, že minister povie, že je to skutočne na zodpovednosť nás všetkých, ktorí sedíme v parlamente, a túto pomoc ľudia reálne od nás očakávajú, tak tým nechce povedať to, že my nebudeme s nikým rokovať a nebudeme nič robiť a budeme čakať, či to podporia alebo nie. Tento rozpočet Slovenská republika potrebuje a tento rozpočet si ja osobne myslím, že bude schválený, ale bude k tomu viesť ešte veľmi dlhá a strastiplná cesta.“*

Moderátor: *„Takže rokovania pravdepodobne ešte nejaké budú, pán Viskupič. Budete ešte rokovať, pretože dosť jednoznačne sa zatiaľ strana SaS vyjadruje k tomu budúcoročnému rozpočtu. Tvrдите, že ho takto podporiť nemôžete, že je tam veľa, to je výraz Ivana Mikloša, hausnumerá, ktoré jednoducho neviete definovať. Platí to stále, alebo už vás trochu nahlodala aj tá rétorika, či už Igora Matoviča alebo Györgya Gyimesiho, ktorí tvrdia, a zase majú pravdu, ak sa to neschváli, tak budeme žiť veľmi ťažké časy.“*

M. Viskupič: *„Takto, v prvom rade je ten rozpočet v takom stave, ako je dnes, ako bol schválený vládou, je nepodporiteľný. Extrémne výdavky vyše tridsaťpäť miliárd, čo je zdvojnásobenie výdavkov z roku 2019, to je obrovské číslo. Deficit vyše osem celá tri miliardy eur je historické obrovské číslo, len si to treba uvedomiť, že posledná emisia štátnych dlhopisov bola pri štyroch percentách úrokovej sadzby, takže už len toto sú proste desivé veci. Čiže takto ten rozpočet sa podporiť nedá.“*

Moderátor: *„My si už požičiavame za štyri percentá?“*

M. Viskupič: *„Áno, posledná emisia asi jednu miliardu si Slovensko požičiavalo pri úrokovej sadzbe štyri percentá, čo je viac, ako sa aktuálne financuje Španielsko napríklad. Čiže, to sú veľmi veľké veci, a tu treba dávať pozor, že to zadlžovanie napohľad akože áno, vytvára priestor na poskytnutie nejakej pomoci, ale zároveň nás proste napríklad finančné trhy môžu takto potrestať úrokovou sadzbou a vytvára to ďalšie náklady. Len dlhová služba pre budúci rok je jedna celá tri miliardy eur, zhodou okolností zasa viac ako dvojnásobok oproti vlaňajšku. Toto sú všetky veci, ktoré hovoria, že proste taký rozpočet sa podporiť nedá. Ale možno keby som mohol zareagovať na pána Gyimesiho chvíľku, no samozrejme, že je vydieranie to, čo dneska predviedol minister financií. Ono je to v podstate akože postoj teroristu, ktorý si zobral za rukojemníkov nielen občanov tohto štátu, ale v tomto momente aj firmy.“*

Moderátor: *„Tak zase sa miernime trošku. Terorista je predsa len iný... Skúste iný termín.“*

M. Viskupič: *„Politický terorizmus. Možno to je to správne slovo. Nie, ale sú to vážne veci, nechcem to nijak zľahčovať. Takže toto si treba uvedomiť, že sú to vážne veci, okej, treba rokovať samozrejme, treba hľadať riešenia, určite áno.“*

Moderátor: *„A budete teda rokovať?“*

M. Viskupič: *„Takto, my sme zatiaľ žiadne pozvanie na rokovanie nedostali. Samozrejme, keď nejaké pozvanie dostaneme, my budeme rokovať tak, ako sme koniec-koncov, my sme, pri tohtoročnej zmene rozpočtu vláda doručila zlý materiál do parlamentu. My sme jasne, ja som hneď pri prvom vystúpení, dokonca pri skrátenom legislatívnom konaní som jasne povedal, že výdavková strana je absolútne nedostatočná, všetko išlo do všeobecnej pokladničnej správy, kde to je vlastne bianko šek pre ministra financií. Jasne sme pomenovali naše výhrady. Dobré, vláda ešte trikrát skúsila, že či to myslíme vážne, ale nakoniec prijala všetky naše pripomienky, materiál stiahla, doručila do parlamentu nový a my sme ho podporili. Takže vždy má význam rokovať, vždy má význam počúvať partnerov. Ale aby sme neboli len úplne, že takéto strašenie. Tie ceny energií, som presvedčený, že tie stropy majú za sebou. To, že bolo nejaký*

moment elektrina tisíc euro za megawatt, to je niečo strašné, ale posledné týždne tie ceny energie vytrvale klesajú. Aktuálny týždňový priemer je stopäťdesiat euro za megawatthodinu silovej zložky. Takisto aj plyn. Plyn klesol za posledný týždeň o pätnásť percent. Tu sa vrátim k tým burzám. Takto, sa posledný deň klesol o 15 percent. Toto keby sa stalo burze na Wall Street, tak je okamžite zatvorená, okamžite sa všetci musia ukludniť a okamžite sa začne obchodovať, až keď sa všetci ukludnia. Takže toto sú aj pozitívne veci. Som presvedčený, že tie najhoršie ceny máme za sebou.“

Moderátor: „Dúfal som, že premostíte aj smerom k tým vašim vyjadreniam, ktoré nasledovali po schválení tej pomoci a tlačovej konferencii vlády, keď ste teda hovorili, že nie je pravdou, že ak sa neschváli budúročný štátny rozpočet, tak príde k nejakej katastrofe a tak ďalej. Pán Machunka, vy sa na to pozeráte ako? Vy ste presne na tej istej tlačovej konferencii na úrade vlády upozorňovali na to riziko a vyzvali politikov, aby schválili ten štátny rozpočet na budúci rok.“

R. Machunka: „My samozrejme máme takisto výhrady k rozpočtu ako takému. Za normálnych, štandardných okolností by sme rozpočet s takýmto deficitom nikdy nepodporili, ale dnes vnímame tú situáciu mimoriadne vážne, predovšetkým preto, ak máme jednoducho infláciu niekde dvanásť percent a také makroekonomické východiská sú aj pre budúci rok pri prijatých opatreniach a o to nám stúpnu príjmy v štátnom rozpočte, pretože DPH-čka sa bude počítať z nových, vyšších cien, ale výdavky už nebudú môcť v rozpočtovom provizóriu stúpať a náklady jednotlivých firiem, jednotlivých rozpočtových príspevkových organizácií budú stúpať a v stave, keď okolité krajiny zásadným spôsobom idú podporovať priemysel a hospodárstvo práve preto, že sa nenašlo európske riešenie, čo nás veľmi mrzí. My sme dúfali, že dôjde k tomu európskemu riešeniu, že príde k nastaveniu stropov cien plynu, tak v tejto chvíli sme takýto zlý rozpočet museli prijať, ale museli schváliť alebo ho podporiť a vyzvať vládu na to, aby pokračovala ďalej v rokovaníach v národnej rade. My sme vyzvali dnes poslancov na to, aby dokázali schváliť rozpočet za akúkoľvek politickú cenu. To sa týka koalíčných aj opozičných poslancov. Jednoducho, obrazne povedané, zavriete sa do parlamentu, pokiaľ nevyjde biely dym, tak odtiaľ nechodte, ale rozpočet musí byť schválený práve preto, aby sme sa nedostali do voľného pádu ekonomiky. Pretože ak tá pomoc, ktorá dnes je nastavená, o ktorej predpokladám, že budeme ďalej hovoriť ešte, potrebuje ďalšie doladenie z hľadiska veľkých podnikov, zdravotníctva a tak ďalej, nebude a inde bude, v iných krajinách bude, tak jednoducho slovenské firmy to nevedia ustáť, nevedia ustáť zamestnanosť, nevedia ustáť produkciu. To znamená, že nebudú vedieť ustáť ani svoje príjmy do štátneho rozpočtu a celé sa to zrúti ako domček z karát. Toto je tak vážna situácia, že napriek tomu, že my dlhodobo kritizujeme deficity rozpočtu a rozpočtové hospodárenie a rozpočtovú zodpovednosť, to je naša jedna z priorít, pretože pokiaľ sú v zlom stave verejné financie, tak to zásadným spôsobom zhoršuje podnikateľské prostredie. To, že si dnes štát požičiava za štyri percentá, je veľmi zlá správa aj pre podnikateľský sektor, pretože to sa postupne bude premietat' do vyšších úrokových mier pre firmy ako také. Takže to si všetko uvedomujeme a napriek tým negatívam je potrebné prijať štátny rozpočet. Samozrejme, je tam veľa nieže len rizík, ale aj veľa faktorov, ktoré určite by si stáli za zmenu. Napríklad, ak sa stane to, čo hovoril pán Viskupič, že ceny elektrickej energie, plynu budú pod ten strop, ktorý je definovaný v tej pomoci, no tak jednoducho sa tie peniaze neminú, ale ony nie sú rozpočtovo viazané, že musia byť na túto pomoc použité. Potom sa môže stať, že budú politicky zneužitú na nejakú politickú kampaň a podobne. Tomu treba zabrániť, a tu je priestor na to, aby ten biely dym vyšiel.“

Moderátor: „Vy ste spomenuli tú situáciu, keď francúzsky kráľ dal konkláve zamurovať, myslím, že to bolo v Avignone, a kým nezvolíte pápeža, tak odtiaľto nevyjdete. Tam ten biely dym znamenal teda, že zvolili myslím Jacqua Douesa, ktorý sa potom premenoval na pápeža, teda myslím Jána. Tuto by malo byť tým bielym dymom čo? Predčasné voľby?“

R. Machunka: „To je otázka na politikov. Ja som povedal, že politická cena nech je akákoľvek na jednej alebo na druhej strane, ale dohoda musí na politickej scéne byť. To je jednoducho pre Slovensko absolútna nevyhnutnosť a v teraz tak vážnej situácii má svoj podiel zodpovednosti aj opozícia a samozrejme aj koalícia najväčší podiel, pretože vedie vládu, ale zodpovedný je každý jeden poslanec za chod tohto štátu.“

Moderátor: „Pán Gyimesi, naozaj to je pomerne ťažká situácia. Koniec-koncov, veď koalícia je už, myslím vládna koalícia, je momentálne v menšine. K tomuto problému, to znamená možnej nepodpore SaS pre štátny rozpočet, sa niekedy v marci môže pridať problém ďalší a ten súvisí práve s tým vysokým deficitom, ktorý vláda navrhuje vo svojom rozpočte. Pomôžte mi, je to vysoko cez osem miliárd?“

M. Viskupič: „Osem celá tri miliardy.“

Moderátor: „Osem celé tri miliardy, ďakujem veľmi pekne. To už je v istej úrovni, o ktorej hovorí aj náš ústavný zákon o dlhovej brzde. Tam sa musí spustiť nejaký mechanizmus, od ktorého zatiaľ vláda bola dva roky uchránená, kde vláda by musela prísť so žiadosťou o vyslovenie dôvery v parlamente. To bude ďalšia veľmi vážna nášľapná mína. Myslíte si naozaj, že aj takouto skúškou dokáže vláda prejsť?“

G. Gyimesi: „Ja najprv zareagujem na to, čo povedal pán predseda výboru, pretože nesedím v štúdiu, tak sa neviem prihlásiť o slovo takto. On hovorí, že sú to vážne veci. To teda sú, ale on zároveň prezentoval aj vážne kecy, teda pokiaľ ide o deficit. Totižto, on by mal poznať čísla a tie zverejnil Eurostat, čiže si ich necucám z prsta. V roku 2020 malo trinásť krajín Európskej únie deficit väčší ako šesť a pol percenta a v roku 2021 osem krajín. My sme mali päť celých jeden a teraz to bude šesť celých štyri a pritom štrukturálny deficit ostane na troch percentách tak, ako aj tento rok a všetko ostatné je len jednorazová pomoc, čiže to sú jednorazové výdavky. Čiže toto strašenie, že ako strašne my ideme zadlžiť krajinu a ako ju privedieme na mizinu jednoducho nemá absolútne žiaden racionálny základ a my už máme skúsenosti s tým, že ako veľmi pomáha tá expanzívna politika, pokiaľ ide o jednorazové pomoci, a videli sme to pri COVIDe, kde sa tiež nešetrilo miliardami na rôznorodé pomoci a spôsobilo to to, že nezamestnanosť nám prakticky oproti roku 2019 neklesla. Čiže ak niekto kritizuje deficit, tak jednoducho nehovorí pravdu a hľadá len zámienky na to, aby nemusel podporiť ten rozpočet. Totižto ľudí absolútne nezaujímá, či ten deficit je šesť celých štyri alebo päť celých dva, ich zaujíma to, že či reálne dostanú pomoc od štátu alebo nie, a keď ju nedostanú, tak ju nedostanú od tých, ktorí nezahlasujú za štátny rozpočet. Toto je jednoducho fakt, ktorý sa nejakým spôsobom obísť nedá, a pokiaľ hovoríte, pán moderátor, o ústavnom zákone, áno, je to tak. My budeme musieť požiadať Národnú radu, respektíve vláda bude musieť požiadať Národnú radu o vyjadrenie dôvery. Malo by k tomu dôjsť v marci alebo apríli, ak sa nemýlim, a ja si myslím, že aj túto skúšku by sme mali zvládnuť.“

Moderátor: „No tak, ak by ste chceli zmeniť tú dlhovú brzdu, tam budete potrebovať deväťdesiat hlasov, je to ústavný zákon.“

G. Gyimesi: „Nepočul som vás teraz.“

Moderátor: „Ak by ste chceli zmeniť zákon o ústavnej brzde, je to ústavný zákon, potrebovali by ste aspoň deväťdesiat hlasov.“

G. Gyimesi: „Áno, my sme sa o to pokúšali už vyše roka, avšak SaS blokovala aj tento zákon alebo toto hlasovanie. Totižto, oni chceli dať do zákona jeden absolútny ekonomický nezmysel, ktorý okrem predsedu toho hnutia nemá podporu absolútne u nikoho z vedeckej ani z odbornej obce. Totižto chceli zabudovať do mechanizmu daňovej brzdy, aby sa nemohla zvyšovať žiadna daň, a toto jednoducho podporiť nemôžeme, pretože toto by skutočne spôsobilo Slovenskej republike v tých dobrých časoch veľké problémy.“

Moderátor: „Ďakujem veľmi pekne. Pán Viskupič, to znamená, ak by aj došlo k podpore štátneho rozpočtu na budúci rok, podporíte prípadne zmenu zákona o dlhovej brzde? Boli by ste ochotní zdvihnúť ruky za to?“

M. Viskupič: „Čo sa týka zákona o dlhovej brzde, my sme, áno, asi rok a pol sa snažili viesť rokovania. Tou našou podmienkou bolo, že potrebujeme do toho zákona aj takzvanú daňovú brzdú, a jednoducho tak, ako to sa Igorovi Matovičovi veľmi často stáva, nie je ochotný a schopný robiť kompromisy. Proste to riešenie sa nenašlo. Ja by som len k pánovi kolegovi povedal, že viete, ale dnes je SaS opozičná strana a ja si myslím, že to nestačí vládnej koalícii, aby za všetko je zodpovedná SaS a Sulik nenakúpil testy a SaS je zodpovedná za všetko, ale nie. Za vládnutie je zodpovedná vládna koalícia, rozhodli sa, ako sa rozhodli. Preferovali vládnutie v menšine, proste to treba si prijať a priznať tú zodpovednosť, že tá vláda je za to zodpovedná.“

G. Gyimesi: „Vy ste odišli z vlády, nie my.“

M. Viskupič: „Čo sa týka toho rozpočtu, pozerajme dopredu. Budúcoročný rozpočet, tak ako je naplánovaný, je najvyšší zo všetkých krajín Unie, ktoré teda už všetky poslali rozpočet do Bruselu na kontrolu. Najvyšší.“

Moderátor: „Deficit, hej?“

M. Viskupič: „Áno, deficit, pardon, deficit, no a takisto čo hovorí pán kolega o štrukturálnom deficite pre budúci rok tri celé jedna percenta. No to je sen. To je sen z minimálne dvoch dôvodov. Prvé, to číslo vyzerá relatívne dobre preto, lebo aktuálny rozpočet podhodnocujú, respektíve robia tú situáciu horšou, ako reálne je. Z toho potom samozrejme ten budúcoročný rozpočet vychádza lepšie. Čiže to je taký ten jeden trik, ktorý to ukazuje, a ďalšia vec je potom tá, že tie parametre, ktoré sú nastavené, či už ten rodinný balíček alebo aj ďalšie formy pomoci a vôbec to riziko, že tie formy pomoci, tie peniaze, tie rezervy sa stanú v rámci toho predvolebného boja proste aj trvalými výdavkami, tak ten štrukturálny deficit bude vyšší. Takže tuto keď niekto nehovorí pravdu, tak kolega, ale budiž.“

Moderátor: „No a teda čo sa týka tej dlhovej brzdy, tam takisto nie ste ochotní pomôcť menšinovej koalícii?“

M. Viskupič: „Takto, inak. Zmena dlhovej brzdy v podstate znamená jej zmiernenie, hej, a my samozrejme sme ochotní, my vnímame tú situáciu, ale tak akože treba sa na to pozrieť komplexne. My tam máme tiež nejaké požiadavky. Táto krajina potrebuje to, aby nerástli dane, lebo my tu stále rozprávame o pomoci, o tom, koľko komu rozdáme. Nehovorí sa o dvoch veciach. O tom, že všetko, čo niekomu ideme rozdávať, sme najprv museli niekomu zobrať – firmám, ľuďom, a to, čo nám nezostalo, to znamená ten deficit, ten berieme našim deťom a vnukom, pretože si to musíme požičať, a to tiež budeme musieť splácať. Takže, toto si tu treba uvedomovať, že my musíme rozprávať o tej skutočnej pomoci ekonomike, aby tie firmy boli schopné produkovať, aby sa rozširovala produkcia, bolo vyššie HDP-čko a potom z toho sa dajú riešiť aj ďalšie veci.“

Moderátor: „Zas, ale aby to nevyzeralo tak, že tú pomoc firmám teraz zaplatia obyčajní ľudia. Peniaze z daní fyzických osôb idú mestám a obciam a samosprávam a až peniaze myslím z daní právnických osôb sa potom prerozdeľujú takýmto spôsobom. Takže tu si vlastne tak trošku firmy pomáhajú.“

M. Viskupič: „Takto treba povedať, že DPH-čku zasa ale platia hlavne ľudia a samozrejme z toho ide všetko. Vo finále, každú pomoc zaplatí ten posledný človek, občan, spotrebiteľ. Každú jednu. To zasa platí.“

Moderátor: „Pán Gyimesi, naozaj máte trošku nevýhodu, že ste v tom online spojení. Zaregistroval som, že ste chceli reagovať. Teraz môžete, nech sa páči.“

G. Gyimesi: „Pán kolega Viskupič si nevšimol, že tu máme multikrízu – energetickú, inflačnú a ešte aj vojnu a stále ešte nedoznel ani COVID. Čiže, pri takýchto parametroch toho, v čom žijeme momentálne, povedať, že ľudia a firmy nepotrebujú pomoc a že tento rozpočet, ktorý im reálne ponúkame, je hlúposť. A viete, mne sa to strašne ťažko počúva a ja neverím, že Marián Viskupič má toto z vlastnej hlavy, keď povie, že oni sú za to, aby ľudom nerástli dane a keď my reálne urobíme to, že by im tie dane, a konkrétne dane z príjmu, klesali, a to vo forme daňového

bonusu, ktorý by mal vzrásť na stoštyridsať euro, tak za to nehlasujú a túto pomoc absolútne ľuďom odmietajú, pretože daňový bonus je vlastne zvyšovanie príjmov občanov.“

Moderátor: *„To je pravda, pán Gyimesi, ale je to zároveň aj znižovanie príjmov samospráv.“*

G. Gyimesi: *„Nie, na samosprávy máme vyriešené. Samosprávy budú takisto kompenzované z tohto výpadku a zároveň túto pomoc potom predstaví ministerstvo financií a netýka sa celý daňový bonus len samospráv. Totižto sa počíta s kompenzáciami pre samosprávy. Samosprávy takisto nenecháme v štychu.“*

Moderátor: *„Ďakujem veľmi pekne. Chceli ste niečo povedať, pán Viskupič?“*

M. Viskupič: *„Áno, samozrejme. V prvom rade dôrazne hovorím, že ja som nepovedal, že firmy nepotrebujú pomoc. Firmy potrebujú pomoc, rieši sa a aj v budúročnom rozpočte, aj keby bolo provizórium, aj tam sú určité parametre. Ved' tých deväťsto miliónov, čo ide na pomoc tohto roku, sa prenáša aj do budúceho z hľadiska teda možností výdavkov rozpočtu.“*

Moderátor: *„A to by bolo teda vaše riešenie súčasnej situácie?“*

M. Viskupič: *„Takto. Je to jedno z riešení. Ďalšia vec je, samozrejme, ved' Igor Matovič už minule rozprával, že Európska komisia nám teraz schválila presun, hovoril síce o všetkých, ale vyzerá to, že časti neminutých eurofondov na túto pomoc. To vie byť ďalšia jeden a pol miliardy a napríklad na to provizórium nerobí žiadny problém. Výdavky z Európskej únie, respektíve z eurofondov, nie sú nijak limitované, brzdené provizóriom, ani tej časti, ktorú dopláca Slovensko. Takže, vždy sú aj iné riešenia. To len proste Igor Matovič takto tú situáciu stavia, že buď-alebo.“*

Moderátor: *„No, a aké by bolo teda to vaše riešenie, pretože zatiaľ sa rozprávame len o riešeniach vlády, ktoré sa vám z pozície opozičného politika kritizujú pomerne jednoducho, ale teda predstavme si, že by ste ešte boli na tej druhej strane barikády ako vládny poslanec.“*

M. Viskupič: *„No, v prvom rade nevytvárajme problémy, ktoré netreba vyrábať. Teraz tu kolega rozprával o tom, že teda sa výrazne ide zvýšiť rodinný bonus na dieťa, teda na tých stoštyridsať euro. Už zabudol povedať, ďakujem, že ste mu to pripomenuli, že to sú peniaze, ktoré ale zmiznú obciam. To nepomáha vláda, to pomáhajú samosprávy a vláda vlastne vyrobila problém, ktorý neexistoval. My sme mali na stole, samosprávy hovorili, že zvládnu energetickú krízu, zvládnu infláciu, ak sa im nebude šahať na rozpočty. Lebo teda našťastie daň z príjmu fyzických osôb sa veľmi dobre vyvíja aj v tomto roku a mali byť tie peniaze. No pravdaže, ak sa im pre budúci rok zoberie celý ten balíček, ten daňový bonus je okolo deväťsto miliónov. To je štvrtina príjmov samospráv, tak tie sa im teraz zoberú a výborne, vidíte, to je ten spôsob politiky, tak už teda kolega hlási, že vyrobili sme problém, ktorý nemusel byť, ale už majú riešenie, začnú zachraňovať samosprávy. No tak nebolo treba brať samosprávam, malo sa ľuďom, aj teda rodičom samozrejme s deťmi, ale aj iným, pomôcť inak. Formou sociálnych dávok, formou existujúceho sociálneho systému. Čiže, v prvom rade, jedno z riešení je nevyrábať problémy, ktoré nemusia byť, ale poďme teda, čo sa týka tohto. Ja som veľmi rád, že konečne boli predstavené nejaké parametre pomoci pre tento rok. Je to dobré v tom, že tam ešte zostalo veľa, veľa otázok. Toto je stále ešte nahrubo povedané. Ja po tej tlačovke mám viac otázok ako odpovedí, ale vnímam, že je to zložitý systém, aj administratívne, aj vôbec na spravovanie, takže výborne, začalo sa s tým robiť, peniaze našťastie už sú aj na ministerstve hospodárstva. To je tiež v poriadku, a teraz tento rok sa vlastne to nastaví, nájdú sa tie riešenia, nájdú sa spôsoby, vyladia sa detaily, ako sa to bude preplácať, ozaj že či teda obchodníkom alebo priamo tým spotrebiteľom, akokoľvek, a to bude viesť k tomu, že pre budúci rok povedzme už bude nejaká funkčná schéma. Samozrejme, ešte tam treba schválenie Európskej únie, to tiež nebolo povedané, že aj tá schéma dnes vymyslená toto ešte potrebuje, má svoje limity, či už na jednu firmu, že to je teda päťstotisíc euro, ale na energie.“*

Moderátor: *„Dobre, takže musíme celú vlastne tú štruktúru tej pomoci ešte dobudovať. Nebude tam s tým problém, a to je teraz otázka, pán Machunka, aj vy dostanete veľa priestoru, to je teraz ešte otázka na pánov poslancov, či sa to nemôže považovať za nelegálnu štátnu pomoc*

jednotlivým firmám. Takáto diskusia sa rozbehla okamžite, keď napríklad **Spolková republika Nemecko (20:21:50)** prišla s takýmto riešením, teda rádovo v miliardách väčším a vyšším, ale na jednej strane zahraničné firmy, teda nie nemecké firmy, tvrdili, že to absolútne zdeformuje trh a na druhej strane naozaj sa objavili aj tieto úvahy, či nejde o nelegálnu štátnu pomoc. Pán Gyimesi, myslíte si, že Brusel toto akceptuje bez problémov? “

G. Gyimesi: „Trh, ako som povedal na začiatku, zlyhal a trh jednoducho nefunguje, teda pokiaľ ide o energiu. My musíme prijímať takéto opatrenia a chcel by som občanov zároveň upokojiť. Máme aj plán B, o ktorom sa hovorilo, a to je znárodnenie elektrickej energie, ak by bolo najhoršie, a pán premiér to veľmi jasne deklaroval aj vedeniu Európskej komisie, ale aj svojim partnerom v Európskej únii a oni o tom vedia. Nemyslím si, že by Brusel, ak už teda nedošlo k spoločnému európskemu riešeniu, aby blokoval aj národné štáty. Totižto zničený, zruinovaný trh sa ruínať nedá, lebo ten už zruinovaný je. Takže, toto jednoducho budú musieť akceptovať, pretože si neviem predstaviť, že čo povedia potom národným štátom a firmám pôsobiacim alebo občanom žijúcim v krajinách, že kvôli čomu im nebude môcť štát pomáhať, keď to nerobia ani oni. Takže ja si myslím, že áno, toto schválené bude.“

Moderátor: „Bude to ako taká hra domina, ktoré, keď pustíme jednu kocku, napríklad to Nemecko, keď naozaj vstúpi s takýmito opatreniami na trh a pomôže svojim firmám, tak jednoducho to bude ten štartovací efekt a už sa tomu nevyhneme, budeme to jednoducho musieť robiť takto všetci?“

M. Viskupič: „Ja tento plán B znárodnenie volám plán dvojitý W a je to niečo ako jadrová zbraň. Je dobré, že ju máte, ale ešte lepšie je ju nikdy nepoužiť. Takže som presvedčený, že toto nebude treba použiť a že tá Európa sa prispôsobuje. Veľmi dobré je, že ešte nedávno bolo v Európe štyridsať percent ruského plynu, takmer polovica spotreby. Dnes je podiel plynu, ktorý prúdi z Ruska do Európy, je osem percent. Európa dokázala fakt za pol roka alebo za celý rok nemožné. Európa sa zbavila závislosti na ruskom plyne.“

Moderátor: „Pán Viskupič, zase trošku menej idealizmu. Naozaj nám tie tankery plávajú okolo Európy, nemajú kde zakotviť, tie terminály majú svoju kapacitu, ešte sme nevyhrali v tejto otázke.“

M. Viskupič: „No, ale aj to je dobré. Tých tankerov je v tomto momente viac, ako treba. Budme radi, že áno, desiatky lodí vlastne nemajú kde vyložiť svoj náklad, ale dnes treba povedať, že fakt do tej Únie prúdi jedna miliarda kubíkov denne, zásobníky sú naprosto plné a pri týchto parametroch a pri ešte aj krúžiacich lodiach, ktoré sú nachystané okamžite, ako sa uvoľní nejaký LNG terminál, sa tam pripojiť a vyložiť ďalšiu zásielku.“

Moderátor: „Tak nám cena plynu trošku klesá, samozrejme.“

M. Viskupič: „Tak klesne, ale to treba povedať, že zas aj tá Európa je schopná samozrejme reagovať. To znamená, tá situácia bude sa skôr postupne zlepšovať.“

Moderátor: „Dobre. Nebude to nelegálna pomoc štátu firmám?“

M. Viskupič: „Toto samozrejme musí povedať Brusel, preto sa tieto všetky schémy dávajú na schválenie alebo na notifikáciu do Bruselu. Ja si myslím, že pravdepodobne to schváli, lebo aj Brusel vníma samozrejme, že tú pomoc nejakú treba riešiť. Takže uvidíme, ale v tomto by som bol optimista, no.“

Moderátor: „Tak, snáď keď tu budú schvaľovať, tak to nebude trvať toľko ako naše memorandum so Slovenskými elektrárňami, ktoré je tam od februára, pokiaľ sa nemýlim. Pán Machunka, aký je váš názor? Myslíte si, že ešte môže táto pomoc niekde naraziť alebo, myslím teda okrem tých politických vecí, ktoré sme hovorili – štátny rozpočet, dlhová brzda a tak ďalej.“

R. Machunka: „Je tam ešte veľmi veľa otázok. Pokiaľ ide o to, či je v súlade s európskymi pravidlami, tak máme pocit z dnešného rokovania, že pravdepodobne je, pretože bol daný veľký dôraz na to, aby tie parametre, to stropovanie, ktoré tam je, ktoré si vieme predstaviť vo vyššej výške, ale práve kvôli európskym pravidlám sme nedokázali sa dohodnúť na vyššej výške alebo

presadiť vyššiu výšku toho stropovania, ktoré tam je na tento rok päťstotisíc v rámci dvoch mesiacov, na budúci rok stotisíc v rámci každého mesiaca, takže myslím si, že bol daný dôraz z ministerstva hospodárstva na to, aby sme tie európske pravidlá dodržali. Je tam veľa otvorených otázok. Nemáme vyriešené veľké firmy, čo je kľúčová vec, pretože to je chrbtová kosť slovenskej ekonomiky. Tam je pripravená schéma, alebo budeme o nej rokovať v stredu tento týždeň, kde už ale je problém, že tie firmy musia byť v prevádzkovej strate, pretože tie pomoci, o ktorých sme dnes rokovali, nemusia byť v strate, čo je takisto posun, ale pokiaľ sa nenájde pre veľké firmy riešenie adekvátne, tak to bude stále veľmi málo pre slovenskú ekonomiku, pretože naozaj všetky ostatné alebo mnohé ostatné sú na to naviazané, či už dodávateľsky, či už sú to kupujúci alebo predávajúci týmto veľkým firmám. Ostáva otázka zdravotníctva. Zdravotníctvo vo svojom rozpočte...“

Moderátor: „Potom sa k tomu dostaneme, len dovoľte mi ešte predsa len trošku rozpitvať túto záležitosť, lebo, poďme si to pripomenúť, ako to vlastne celé vznikalo. Keď sa začalo vôbec hovoriť o vysokých cenách, tak najprv sa vláda snažila sanovať nejakým spôsobom domácnosti, tak prišla pomerne s výpalníckym zákonom, ešte to bol Richard Sulík spolu s Igorom Matovičom, voči Slovenským elektrárňam, že ich teda zdania takou daňou, že sa to pomaly prestane im oplácať, tak oni potom prišli s nejakým riešením, ktoré sa týka skôr tretieho bloku Bohunic. Dobre som povedal? Mochoviec. To znamená, že budeme mať viac elektriny, ktorú oni si môžu dovoliť teda nejakým spôsobom zastropovať, a tak sme sa dostali na tú cenu šesťdesiatjeden eur a tak ďalej. Pri firmách sme čakali na európske riešenie, ktoré neprichádzalo, tak sme prijali tu atómovku, o ktorej hovoríme, vy ju nazývate plán W dvojité a teraz prichádzame s takýmto nejakým stropovaním. My už ale nejdeme do legislatívnych opatrení, my už nejdeme do tej štruktúry ceny, my už nejdeme tým spôsobom, ako hovoril premiér Heger, že budeme zdaňovať tých obchodníkov, ktorí teda údajne majú nejaké vysoké zisky a tie peniaze z toho zdanenia sa budú prerozdeľovať medzi členské štáty. My chceme priamo podnikateľom dať peniaze zo štátneho rozpočtu, dať peniaze z fondov Európskej únie. Toto nie je nedovolená štátna pomoc?“

R. Machunka: „No to sú práve tie parametre, o ktorých som hovoril a ktoré, pravdepodobne v Nemecku, preto je tá obava, budú nedodržané a budú vyššie a môžu spôsobiť problém na jednotnom trhu Európskej únie, a toho sa aj my veľmi obávame, aby tie iné krajiny nepodporovali priemysel viac ako my, pretože potom nedokážeme byť konkurencieschopní a najviac sa to prejaví práve pri tých veľkých firmách, ktoré sú veľkými odberateľmi, pretože tam malý rozdiel v cene spraví obrovské náklady a obrovský konkurenčný problém. Takže, predpokladáme, že toto, čo je schválené, nie je problémom a nebude problémom, pretože naozaj bol daný veľký dôraz na to, aby to bolo plne v súlade s európskymi pravidlami jestvujúcimi teraz, ktoré sa tiež menili a upravovali práve na to, aby sa dokázalo čeliť energetickej kríze.“

Moderátor: „Dobre. Páni, zatiaľ veľmi pekne ďakujem. Urobíme si malú prestávku a o malú chvíľu sa vrátíme k našej diskusii späť.“

20:29:02 prerušenie programu

džingel

Reklama (Penta)

džingel

20:29:53 pokračovanie programu a následne diskusie

Moderátor: „Páni, skončili sme pri téme štátnej pomoci, respektíve tej pomoci, ktorú navrhuje naša vláda a či bude môcť byť takýmto spôsobom zrealizovaná. Vy ste sa, pán Gyimesi, vo vašom predchádzajúcom vstupe pýtali, že prečo by to teda tá Európska komisia nemala schváliť. No, ak toto začne robiť každá jedna krajina Európskej únie, a predstavme si teda, že tu máme naozaj také silné ekonomiky, ako je **Spolková republika Nemecko (20:30:24)**, ako je

Francúzsko a tak ďalej, tak potom by asi bolo namieste, aby niekto to začal regulovať, aby niekto povedal – tak moment, takýmto spôsobom nemôžete vy Nemci zvýhodňovať vaše nemecké firmy a vy Francúzi vaše francúzske firmy, pretože to potom spôsobí konkurenčnú nevýhodu firmám z ostatných krajín. Bola by to odpoveď na tú vašu otázku?“

G. Gyimesi: „Nebola, pretože ak by Európska únia chcela pristúpiť k nejakému spoločnému riešeniu, tak by k nemu už dospela, alebo minimálne by dodnes sedeli a húpali, že ako ďalej. Jednoducho nemajú spoločné riešenie, pretože v tejto téme jednoducho nie je možné asi dospieť k spoločnému postupu, pretože každá jedna krajina má svoje vlastné záujmy a táto kríza je bezprecedentná. Nikdy predtým taká nebola a chcem veriť, že už nikdy ani taká nebude, a preto si myslím aj to, že tento rozpočet na rok 2023 počíta s tým, že už nikdy takéto kompenzácie ani takéto strašné miliardy eur platiť na pomoc nebudeme musieť. Európska komisia, si ja osobne myslím a vyzerá to tak, nechala túto tému v rukách národných štátov, a to, čo by však mohla urobiť, to je presne to, čo hovoril pán predseda Viskupič, a to je to, že by mohla skutočne regulovať tých obchodníkov s energiami, pretože, a to som spomínal ja, že oni tam majú niekedy až štyristoeurovú maržu na jednej megawatthodine elektrickej energie, čo si myslím, že je absolútne nepripustné, avšak nemá sa Európska únia ani k tomu, ani k takémuto riešeniu, takže jednoducho musí každý národný štát prijímať svoje, ak nechce teda padnúť na kolená.“

Moderátor: „No, to bola úvaha pána predsedu vlády Hegera. Len naozaj tu nevidíme tie stovky, tisíce podvodníkov, ktorí nejak pokútne niekde nakúpili energie a teraz ich predávajú za vysoké ceny. Tie energie predsa nakupujú firmy, ťažké, ťažké strojárstvo, firmy stredné a malé. To znamená, tam je to naozaj otázka dopytu a ponuky, tam ťažko nejaký špekulant mohol predpokladať takýto vývoj a nakúpiť si niekde pred dlhším obdobím energiu tak, aby ju teraz mohol predávať s takou maržou, ako vy hovoríte. To znamená, tam už vtedy boli také zvláštne pohľady na to, čo vlastne predseda vlády priniesol z toho Bruselu a v čom teda vidí ten úspech. Kde teda tie peniaze vypadnú nakoniec, ktoré budeme môcť prerozdeliť jednotlivým členským krajinám?“

G. Gyimesi: „No, toto malo byť to riešenie, ktoré navrhol pán predseda vlády, a to bolo to, že tie extrémne zisky, ktoré majú tie firmy, aby sa zdaňovali u nás. A z tej pomoci alebo z tých, z príjmov z týchto daní by sa kompenzovali energie pre, pre firmy alebo pre domácnosti. K takémuto, k takémuto riešeniu nepristúpila ani Európska únia, dokonca ani Nemecko, ktoré povedalo, že to jednoducho robiť nebude, pretože my všetci vieme, že tie najväčšie zisky práve z našej energie majú Nemci. A zároveň nesúhlasím ani s tvrdením, že sa nejedná o špekulantov, pretože keď sa na burze predáva elektrická energia jeden alebo dva dni za tisíc euro, a ktorá bola nakúpená za sto, tak to sa nedá nazvať inak ako špekuláciou, toto nie je dopyt a ponuka. To nám pán Machunka môže tiež povedať, že oni by asi tiež radšej kupovali za dvesto euro alebo za stopäťdesiat ako za päťsto. Čiže toto si myslím, že, že nejak neobstojí takáto argumentácia.“

Moderátor: „Dobre, poďme trochu ďalej, páni. Pán Machunka, vy ste spomenuli, že tá fragmentácia je ešte trochu náročnejšia, keďže tento návrh sa netýka zdravotníckych zariadení. V Asociácii zamestnávateľských zväzov a združení máme celú tú pyramídu zdravotníckych organizácií od Asociácie nemocníc cez ďalšie a ďalšie. Tam vidíte nejaké relevantné odpovede z tej dnešnej tlačovej konferencie? Predsa len, oni si už robia, tie zdravotnícke zariadenia, nejaké rozpočty a mám taký dojem, že to je hlboko pod tými cenami, ako dnes navrhla vláda.“

R. Machunka: „Rozpočet, ktorý sme my podporili, predpokladal pre zdravotníctvo stropy na úrovni päťdesiat plyn a stotridsať elektrická energia. A toto, samozrejme, podľa tejto pomoci je niekde úplne inde. A dnes sme sa pýtali, a je to otvorená otázka, ako bude doriešené zdravotníctvo. V čase prijímania rozpočtu bolo povedané, bude to z tej jednej kapitoly alebo z tej, jedného balíka peňazí, ktorý je určený na elektrickú energiu a plyn, a z toho bude kompenzované aj zdravotníctvo, keď sme sa pýtali, kde je štyristo miliónov ešte do zdravotníctva, ktoré tam boli nevyhnutné. Takže takto sa to poskladalo, to bola podmienka z

našej strany podpory rozpočtu, čo sa nakoniec stalo. A dnes, teda z hľadiska tejto schémy to zdravotníctvo vyriešené nie je, čiže tam je otvorená otázka. Musí sa doriešiť tak, aby bola situácia tak, ako bola rozpočtovaná a ako s tým jednotlivé firmy počítajú. A dôležité je, aby sa to netýkalo len štátnych nemocníc, ale boli riešení všetci poskytovatelia, aj akciové spoločnosti, aj eseročky, neziskové organizácie a podobne, aby tam neboli dané nejaké rozdiely. To je kľúčová požiadavka, ktorú v tomto smere vo vzťahu k zdravotníctvu máme. Ostala ešte otvorená otázka napríklad v pôdohospodárstve, kde pôdohospodárstvo má schválenú v Bruseli schému tiež na pomoc potravinárskemu sektoru. A firmy nevedia, že či je dobré žiadať v rámci tejto schémy pôdohospodárskej alebo počkať na túto novú schému. Tam ešte musí prebehnúť rokovanie medzi pôdohospodárstvom, financiami a hospodárstvom, takže je tam viacero otvorených otázok. A množstvo otázok sa ešte otvorí, keď bude jasné ako-tak, ako sa to má technicky realizovať, pretože to je naozaj jedna veľká neznáma. Má to ísť cez obchodníkov, ale ako to bude administrovať, kto to kvantum dokladov, ktoré je k tomu potrebné, spracuje u tých obchodníkov a podobne, to ešte v tejto chvíli nie je, ale čo je pozitívne.“

Moderátor: „A zatiaľ je tá predstava aká, že teda obchodníkovi, už ktorému, obchodníkovi, výrobnej firme, fabrike, príde účet za energiu, oni teda si ho porovnajú, čo, s účtom z minulého roka a ten rozdiel potom predložia ministerstvu financií na preplatenie, alebo?“

R. Machunka: „Oni, nie, budú to, tak, ako nám bolo dnes povedané, budú to žiadať alebo podklady budú posielat' obchodníkovi, čiže svojmu dodávateľovi elektrickej energie a plynu.“

Moderátor: „Aha.“

R. Machunka: „A tento sumárne bude posielat' potom niekomu za štát, kto to bude spracovávať. V tejto chvíli tie detaily nie sú, takže neviem o tom viac k tomu povedať.“

Moderátor: „Takže fabrika nezaplatí tú cenu, ktorú obchodník požaduje.“

R. Machunka: „Fabrika ju určite zaplatí, predpokladám, a potom bude nejaká kompenzácia zo strany štátu obchodníkovi a obchodník to ďalej bude riešiť. Predpokladám, že to takto nejako bude. Nie sú tie parametre dané, takže neviem o tom nič viac, nič bližšie, a preto je to tá jedna veľká neznáma, ale čo je veľký rozdiel oproti predchádzajúcemu stavu, že dnes bolo jasne povedané, že budú s nami komunikovať, že tripartita bude to miesto, kde všetky tie veci budú jasne prekonzultované, že to pôjde štandardným legislatívnym procesom, čo je skôr výnimka, vzhľadom na poslanecké návrhy zákonov, a že tak, ako to nebolo správne realizované v čase pandemickej pomoci alebo pandemickej, pandemických opatrení, kde sme len sporadicky boli prizývaní na jednotlivé opatrenia, tak teraz je tu veľká nádej, že to bude s nami koordinovaná preto je tu istá nádej na úspech, že to naozaj môže byť úspešne dotiahnuté do konca, aj keď s problémami a určite to jednoduchý proces nebude, ale pokiaľ sa bude s nami komunikovať a budeme spoločne hľadať riešenia a nebudú z toho vynechaní obchodníci, nebudú z toho vynechané veľké firmy, malé firmy, živnostníci, o ktorých sme nehovorili, tak ten, ten, tá nádej na to, že cez to preplávame, tu nejaká je.“

Moderátor: „Tak, dokonca tam dnes padlo, že tripartita je hlavným poradným orgánom vlády.“

R. Machunka: „To je zo zákona.“

Moderátor: „Tak to naozaj to, to sebavedomie musí, no, tak dobre, ale doteraz to tak nebolo, aspoň nie počas tohto vládneho obdobia. Naozaj, spomínam si na tie predchádzajúce dva roky, keď ste sa dožadovali vôbec nejakých stretnutí rady hospodárskej a sociálnej pomoci.“

R. Machunka: „Áno, my to vítame, že dnes sa, sme sa posunuli niekde ďalej, že vláda si uvedomila po tých skúsenostiach, predpokladám, ktoré tu boli, z úplného začiatku vládnutia, potom sa to zlepšilo, že treba s nami komunikovať a treba tie riešenia, ktoré sa nás týkajú, a sme ľudia z praxe, ktorí sme tam prežili niekoľko vlád, hej, nie sme tam dva roky, prežili sme niekoľko vlád a vieme tie procesy, ktoré potrebujeme vo firmách, ako majú byť. A keď to budú s nami komunikovať, môže to byť úspešné a potom môže byť úspešná aj vláda z hľadiska realizácií tých cieľov, ktoré má.“

Moderátor: „Pán Viskupič, takže nemáme doriešené zdravotnícke zariadenia, nemáme doriešené veľké firmy. Myslíte si, že tam ešte vláda, čo, nájde nejaké dodatočné zdroje alebo už je to aj vyriešené v tom návrhu štátneho rozpočtu na budúci rok s tým vysokým deficitom, o ktorom sme hovorili?“

M. Viskupič: „Ja v prvom rade poviem, že aj ja budem znova idealista. A ja teda dúfam, že tie prísluby, ktoré boli teda dnes na hospodárskej rade vlády dané, že teda budú realizované, lebo presne to je správne riešenie, komunikovať s praxou, hľadať riešenia s praxou, počúvať tých, ktorí tie problémy žijú, takže určite, určite áno. Čo sa týka zdravotníctva, no, zdravotníctvo má, má problémov relatívne veľa, samozrejme, tie energie sú jedným z nich. Ja by som tuto možno trochu sa na to pozrel inak. Viete, tu všetci, kolega Gyimesi rozpráva, akú máme polykrízu, rozpočet sa presne úplne hmýri týmito slovami, že polykríza a taká, taká, taká. No, len tie krízy treba nielen vytvárať, ale treba ich aj ukončovať. Ja som presvedčený, že ešte my sme stále v mimoriadnej situácii, čo sa týka COVIDu. Okamžite bolo treba zrušiť mimoriadnu situáciu okolo COVIDu, to pomôže, zjednoduší situáciu aj firmám, aj ľuďom, aj štátu. Takisto tá rezerva, ktorá v tom rozpočte je plánovaná na COVID, takisto by mala byť, môže byť použitá napríklad na tie energie.“

Moderátor: „Myslím si, že sa presúva automaticky do, do kapitoly ministerstva zdravotníctva.“

M. Viskupič: „A potom ďalšia vec je, viete, že ak sa peniaze nemiňajú efektívne, no tak potom chýbajú. Ja tu, tu je iks otázok, že koľko sme už vyhodili vakcín, lebo uplynula doba spotreby, koľko ich máme a budeme ich musieť vyhodit' a koľko je ich znova objednaných. Proste, keď raz teda krízy máme, tak treba tie ale peniaze presúvať, že tá kríza, ktorá už nie je alebo nie je akútna, a použiť, samozrejme, tie peniaze tam, kde je to, kde je to najpotrebnejšie, takže.“

Moderátor: „Dobre, tu, tu už ideme trochu do, do veľkých detailov. V zásade ale treba naozaj počítať s tým, že zdravotnícke zariadenia budú si pýtať takisto nejaké vyššie zdroje. Pán Machunka povedal, to stropovanie oni majú rozpočtované niekde päťdesiat eur plyn a sto euro.“

R. Machunka: „Stodvadsať – stotridsať.“

Moderátor: „Stodvadsať, stodvadsať – stotridsať elektrina. Ďakujem veľmi.“

M. Viskupič: „Môžem k tým ešte veľkým firmám, som chcel, pardon.“

Moderátor: „Tak, teraz dám slovo pánovi Gyimesimu a dopovieme si aj tie veľké firmy, lebo pán Gyimesi sa hlásil o slovo, vnímal som to periférnym pohľadom, nech sa páči.“

G. Gyimesi: „Ďakujem pekne za slovo. Pán kolega Viskupič nehovorí pravdu. Nechcem povedať, že klame, lebo máme celkom dobrý vzťah. V zdravotníctve sú dve rezervy. Jedna je štyristomiliónová a druhá je vo výške tristošesťdesiat miliónov, tá sa rozpustí okamžite do verejného zdravotného poistenia po schválení rozpočtu. A tá štyristomiliónová covidová rezerva, je dvesto miliónov z nej určených na samotný boj proti COVIDu, na vakcíny, ktoré musíme kúpiť, žiaľbohu, pretože sme sa zaviazali, že ich odkúpime, a ten spoločný postup krajín Európskej únie pri obstarávaní vakcín nám nedal inú možnosť. Čiže z týchto, z tých štyristo zhruba dvesto sa reálne minie na ten COVID a tá rezerva vo výške dvesto miliónov euro, áno, tak tá pôjde aj napríklad na, na sanáciu ambulantného sektora, pretože aj tam máme problémy, aj oni volajú o pomoc, o zvýšenie tých rozpočtov, takže áno, toto, s týmto počíta. A zároveň v tej tri a pol miliardovej rezerve, o ktorej teraz detaily nechcem hovoriť, pretože už sa o tom hovorilo veľa, je aj plán na, na pomoc nemocniciam. To, ako bude vyzeráť ten plán, zatiaľ nie je zverejnené, ale v nasledujúcich dňoch, v horizonte jedného – dvoch týždňov, to verejné bude.“

Moderátor: „Dobre, tak premostím cez vás a podme aj na tie veľké firmy. Prečo zatiaľ nie sú riešené v tomto návrhu, ktorý dnes predstavila vláda? To je predsa určite tiež veľmi veľký a ťažký balík peňazí, ktorý bude musieť ísť našim veľkým firmám, tých tu máme pomerne veľa.“

G. Gyimesi: „Preto, lebo každá jedna z tých firiem má svoje špecifiká a ich nie je možné zahrnúť do, do, pod jeden alebo do jedného klobúka s tými ostatnými, s menšími firmami, a tie budú takisto, ich pomoc bude oznámená, myslím, že tiež v horizonte týždňa alebo dvoch. Minister hospodárstva, viem, že veľmi intenzívne rokuje a veľmi intenzívne chystá tieto pomoci. Čiže ten strieborný podnos, ktorý mu nechal Richard Sulík, keď odchádzal z ministerstva hospodárstva, minister Hirman naplní konkrétnymi riešeniami a nebude to vo forme pomoci takej alebo odkazu, že si majú vykrútiť žiarovky.“

Moderátor: „Rozumiem. Na druhej strane, tu hovoríme, alebo aspoň na tlačovej konferencii Igor Matovič hovoril o sume päťsto miliónov od januára do marca, ktoré by to malo stáť. A to hovoríme teda o tých opatreniach, ktoré sa komunikovali na tlačovej konferencii dnes. Ak teda ešte k tomu majú pribudnúť, či už zdravotnícke zariadenia, ale dobre, to ste vysvetlili, že máme tam nejakú rezervu, a plus teda veľké firmy, a teraz hovoríme o naozaj firmách, ktoré združuje napríklad Klub päťsto a majú viac ako päťsto zamestnancov, tak to bude ďalší balík peňazí, s ktorým ešte vláda príde?“

G. Gyimesi: „Áno, tie sa, tie, tie nie sú zahrnuté v tejto pomoci. A prečo marec, preto, lebo sa po troch mesiacoch bude vyhodnocovať, že či tá pomoc je ešte nutná, alebo je nutné ju, ju predĺžovať, alebo či splnila svoj účel. Takže preto to je zatiaľ limitované takýmto spôsobom, ale áno, odpoveď na vašu otázku je, že sa budú hľadať dodatočné zdroje aj pre tieto veľké firmy.“

Moderátor: „Dodatočné zdroje, pán Machunka, ako to, vám to znie?“

R. Machunka: „No, to znie zle, ale nebolo to takto povedané, že dodatočné zdroje, ale zdroje v rámci rozpočtu, pretože vieme, že tá pomoc, ktorá dnes bola predstavená, predstavuje len zlomok tej časti, ktorá je vytvorená ako rezerva na pomoc v energetickej kríze. A samozrejme, tam nie je ešte riešený verejný sektor a tak ďalej, takže tam naozaj ešte je viacero otvorených otázok. Áno, je to na tri mesiace budúceho roku, s tým, že bol dnes daný, samozrejme, prísľub o tom, že budeme ďalej rokovať o tom, ako to bude pokračovať ďalej a či to bude pokračovať, pretože minimálne na technologické účely tie energie je potrebné aj v ďalších mesiacoch, teda aj keď sa nebude kúriť. Takže, ak tá cena bude vysoká.“

Moderátor: „No, o akej sume ale hovoríme? Keď tu sme hovorili o pol miliarde od januára do marca a ešte tam nemáme veľké firmy, o pomoc volá Slovalco, o pomoc volá Duslo Šaľa, ďalšie veľké firmy, to sú, to sú tisíce zamestnancov.“

R. Machunka: „Kvantifikácia je na strane ministerstva financií, ťažko mne je za nich hovoriť, ako by to malo byť v rozpočte nastavené a aký ten priestor by tam mal byť, ale dôležité je, aby to, tá pomoc bola taká, aby tie firmy dokázali byť konkurencieschopné v rámci jednotného európskeho trhu. Ak to nebude a budú mať zásadný problém z pohľadu prežitia, pretože v Nemecku sa bude vyrábať nejaká chemická látka napríklad z chemického priemyslu lacnejšie alebo sa bude vyrábať sklenený obal lacnejšie.“

Moderátor: „Lebo tam bude väčšia podpora štátu.“

R. Machunka: „A lebo tam bude väčšia podpora štátu.“

Moderátor: „Okej.“

R. Machunka: „Pretože naozaj to nie je o tom, že by sme my niečo chceli navyše, keby nebola žiadna podpora v rámci EÚ, tak my budeme tiež spokojní, ale je, čiže musíme to vyrovnávať, tak v takom prípade tieto firmy budú musieť na to reagovať prepúšťaním, ukončovaním svojej činnosti, ale tým sa spustí domino efekt. Čiže potom je o záj problém aj pri tých menších a stredných firmách, ktoré napríklad kupujú obaly od energeticky náročných firiem.“

Moderátor: „A vy tam vidíte, v tom návrhu štátneho rozpočtu, niekde tie peniaze, ktoré budú potrebovať ešte aj tie veľké firmy?“

R. Machunka: „Áno, tá rozpočtová rezerva, ktorá je na ceny elektrickej energie, je vysoká, je mimoriadne vysoká a popri súčasných cenách, ktoré, dnes aj sme hovorili v úvode relácie, je tam dostatok zdrojov na to, aby sa to vykrylo, ale je to veľká neznáma, pretože naozaj, to, čo

dnes platí z hľadiska cien elektrickej energie, plynu, kde to klesá, tak tá situácia v januári – vo februári môže byť úplne iná. My vôbec nevieme, ako sa bude vyvíjať konflikt na Ukrajine, vôbec nevieme, že či niekto nenaruší dopravu plynu z Nórska, čo sa tu tiež môže stať, a potom dostaneme sa do úplne iných parametrov. Takže riziká tu obrovské sú na nasledujúcu zimu a bodaj by sa nenaplnili, ale dnes povedať o nejakých číslach, ako to má byť definitívne a v akej výške a koľko to bude stáť, je veľká, veľká neznáma asi aj pre ministerstvo financií.“

Moderátor: „Chcete ešte niečo k tejto téme alebo otvoríme ďalšiu, pán Viskupič?“

M. Viskupič: „Áno, ak, ja by som aspoň pár reakcií. Viete, že teraz je to také, že tlačovka, pán Gyimesi, že vláda má plné ústa pomoci. Ja sa teším, treba pomáhať, určite áno. Teším sa aj dokonca, že je to len na jeden kvartál a potom sa bude prehodnocovať. To je, to je, toto je správny prístup, lebo svet sa vyvíja, bude sa to vyvíjať aj ďalej, to chválím, ale zoberme si to Slovalco. Slovalco kričalo už vyše roka, proste oni hovorili, že potrebujú čím skôr vedieť pravidlá o teda tom Envirofonde, aby im vracal, drobná zmena v zákone. Ministerstvo financií, ministerstvo životného prostredia, blokovali to, nechceli pomôcť, až sa, bohužiaľ, to Slovalco dostalo do situácie, že dnes je v týchto, v tejto situácii takmer nezachrániteľné. Čiže tu vláda zlyhala dávno a Slovalco mohlo byť, mohlo byť zachránené. To isté napríklad Duslo Šaľa, tak hovoríme o tom, že hľadáme riešenia, ako im pomôcť, a je to zložité, ja vnímam, ale napríklad, to sme teda ešte urobili my, náš minister hospodárstva, že sa urobila zmena, že sa Duslo bude vedieť pripojiť priamo na hlavnú sústavu plynu, ušetrí distribučné poplatky a tým pádom si vlastne pomôže, pretože ten plyn budú mať lacnejšie. No, tak namiesto, aby teda vláda povedala, no, je to forma pomoci, pomôže to Duslu, nie, v parlamente je zákon, ktorý to chce zmeniť naspäť, že to Duslo nebude môcť si takto pomôcť. Čiže, aj toto sú pomoci, také tie možno drobnejšie, ale viacero, ktoré mohli byť urobené, ale vláda to blokuje. Takže toto, toto mi vadí, taká tá, tá dvojkolajnosť, že na jednej strane hovoríme, že strašne chceme pomáhať, a na druhej strane, a teraz premostím k ľuďom, a v parlamente nám zostali presne len zákony, ktoré zvyšujú dane ľuďom, ale aj napríklad daň z osobitného, osobitný odvod z regulovaného podnikania, kde sa ide strojnásobiť, a navyše sa idú do toho pridať nové odvetvia. To zasa vlastne kope firmám zhorší situáciu. Tak možno keby sme im ju nezhoršovali na strane ich nákladov, možno by sme nemuseli hľadať toľko peňazí, ako potom balíček pomoci. Toto sú tie pohľady, tie širšie, a tuto proste máme jasné výhrady voči, voči krokom vlády.“

Moderátor: „Pán Gyimesi sa hlási, potom pán Machunka. Pán Gyimesi, nech sa páči.“

G. Gyimesi: „Áno. vnímam to, čo hovorí pán predseda výboru Viskupič, oni totižto dlhodobo sú na strane tých úplne najbohatších a kašľú na obyčajných ľudí. To, čo je v parlamente a za čo nechcú zahlasovať, áno, sú tri zákony, ktoré hovoria o tom, že by sa mala, mal zdaniť neprímeraný zisk z ruskej ropy. Ten je už od marca na alebo sa o ňom hovorí už od marca a my sme už prišli možno o sedemdesiat až sto miliónov euro z tejto dane. A je to kvôli tomu, že ju blokuje SaS. Takisto je v parlamente aj návrh, aby sa zvýšili príjmy z hazardu a najmä daň z rúry, čiže to sú ich priatelia z J&T a z EPH, ktorí za tú rúru neplatia žiadne dane, a si myslíme, že tam ten priestor pre nich existuje a mohli by sa v tejto ťažkej chvíli podeliť s občanmi z ich ziskov. Toto SaS.“

Moderátor: „Rúrou myslíte Distribúciu SPP, predpokladám.“

G. Gyimesi: „Áno, áno, áno, to je, je to ono.“

Moderátor: „Ďakujem pekne.“

G. Gyimesi: „A túto pomoc SaS blokuje, pretože jednoducho ona si povedala, že ona bude v parlamente a vo vláde, kým ešte tam boli, hájiť tých najbohatších. My ideme opačným smerom, my chceme tam, kde tie peniaze reálne sú a kde sa dnes vytvára nereálny zisk alebo neprímeraný zisk, tak si povedať, že s týmto sa, dámy a páni v tých firmách, rozdelíte s občanmi, pretože teraz to potrebujú najviac. Mne je to ľúto, že to takýmto spôsobom SaS rieši. Je tam napríklad aj daň z liehu, ktorý, ktorú blokujú, ktorá sa nezvyšovala od roku 2011, a dnes je na to obrovský priestor. Takže toto.“

Moderátor: „A vy si myslíte, že pre Slovnaft, respektíve pána Világiho, koncern MOL, by to bolo dobré riešenie?“

G. Gyimesi: „Viete, ak, ja teraz nechcem prezrádzať tu nejaké veci, ktoré, ktoré možno podliehajú obchodnému tajomstvu, ale ak niekto za mesiac zarobí rádovo toľko, čo zarábala inokedy možno za niekoľko mesiacov, tak si myslím, že, že toto je šťastie neprimerané, ale áno, konkrétne Slovnaft bude mať zvýšené, zvýšené náklady na prerobenie technológie na inú zmes než na, na ruskú ropu, avšak máme tu aj ten projekt Európskej únie alebo ďalší budget z Európskej únie, to je REPowerEU, z toho má Slovensko, keď sa nemýlim, okolo tristoosemdesiat miliónov euro k dispozícii, časť by sa možno kompenzovala z toho, ale áno, keď sa bavíme o Slovnafte, tak si myslím, že, že tu by tiež sa mohli trochu uskromniť pri ziskoch.“

Moderátor: „Tam sme teda hovorili v súvislosti s možným zdanením ruskej ropy. Pán Machunka.“

R. Machunka: „Pokiaľ ide o Envirofond, je to premárnená šanca a je to naozaj maslo tejto vlády, že sa to nepodarilo dotiahnuť do konca. Tam nejde o nič iné, len o to, aby tie podmienky, ktoré sa týkajú použitia výnosov z predaja povoleniek, boli presne také isté, aké sú v Európe, aby nemal niekto konkurenčnú výhodu a iný nie. A my, bohužiaľ, na Slovensku, a to sme v stave, kedy sme transformovali priemysel z minulosti z riadeného na, na trhový priemysel a teraz máme ešte problémy s deficitom, ktorý tu stále tlačíme pred sebou vo vzťahu k iným firmám z hľadiska environmentálnych štandardov a máme na to menej peňazí, pretože ani nemáme také isté zdroje, ako má, majú v Európe. A sú to peniaze, ktoré tie podniky tam dajú, tie chcú naspäť, aby mohli dobudovať a dofinancovať environmentálne projekty. Takže toto, napriek tomu, že to bolo sľúbené, bol, boli predstavitelia vlády aj v Slovalcu, aj v Dusle, sľúbili, nezrealizovalo sa to. Bohužiaľ, či toto, alebo aj tie ďalšie veci, ktoré sa teraz týkajú zdaňovania, sú to poslanceké návrhy, sú poznačené akousi nevraživosťou vo vzťahu k veľkým firmám, k ich majiteľom a podobne. To absolútne je neprijateľné, pretože to sú firmy, ktoré sú chrbtovou, jednou z chrbtových kostí slovenskej ekonomiky, sú jedny z najväčších platiteľov daní, a treba k tomu takým, takýmto spôsobom k tomu pristupovať. A naozaj tu bolo dobre povedané, že ten Slovnaft bude mať svoje ďalšie náklady, to už nikoho nezaujímá. To, že dnes majú nejaké vyššie zisky, tak to je okej, ale to, že budú mať vyššie náklady na to, aby dokázali zachovať činnosť svojej výroby aj pri inej vstupnej komodite, inej kvality, tak to už naozaj akoby je samozrejmosťou, že do toho niekto, niekto bude investovať, ale to, na to, aby do toho mohol investovať, na to musí zarobiť zdroje. A keď sme sa bavili o pandemickej pomoci a podobne, tak tie veľké firmy vždy boli tak akosi bokom.“

Moderátor: „No, tam treba aj rátať s tým, že vláda naozaj bude musieť rokovať s ťažkými kalibrmi. To, to nie sú bežní politici, s ktorými rokujú dennodenne, ministri, ale toto sú naozaj kapitáni nášho priemyslu, tí, ktorí zamestnávajú tisíce ľudí, a samozrejme, majú svoje vlastné skúsenosti, ale aj vlastné predstavy o tom, ako by mal fungovať štát, naša ekonomika a čo by všetko mali robiť jednotlivé ministerstvá. Chceli ste ešte k tejto téme?“

M. Viskupič: „Ak môžem, hej. Mne je smutno, že kolega, teda doteraz hovoríme o pomoci firmám a plynulo zasa prešiel do tej rétoriky, že zlé firmy, ktoré si dovolili mať nejaké nadmerné zisky. Toto, len podpisujem slová pána Machunku tak, ako to skomentoval. No a boli sme zase obvinení, že niečo blokujeme. No, už keď sa bavíme o dani z ruskej ropy, môžeme debatovať, či je dobrá alebo zlá, ale to nie je, že to SaS blokuje. SaS hovorila, jasné, je to nejaká windfall výhoda, že teda sa o ňu povedzme, že nezaslúžili, ale teda keď už to chceme zaviesť, tak to nedajme do tej bezodnej kasy ministerstva financií, ale posuňme to ľudom, aby teda profitovali ľudia, alebo teda profitovali, aby sme im kompenzovali tú zľú situáciu a tie vysoké ceny. Čiže my sme hovorili, buď znížme DPH na osem percent, alebo znížme spotrebnú daň tak, aby to vychádzalo. Igor Matovič proste jednoducho odmietol, buď bude po jeho, že to pôjde do kasičky a ľudom sa nepomôže, alebo, alebo proste nebude nič. To je prípad konkrétne dane z ruskej ropy. Daň z liehu? Kolega hovorí, veď my sme mali, my sme, SaS, dali návrh, ktorý zvyšoval

daň z liehu, áno, ved' sa skutočne dlho nezvyšovala, a zároveň sme tam mali vypočítané, aby to bolo rozpočtovo neutrálne, aby sa znížila daň, DPH na gastro. “

Moderátor: „Jasné, vy ste to mali teda v týchto dvojičkách, keď niečo vzrastie, niečo má sa znížiť a tak ďalej.“

M. Viskupič: „No, ale to zasa, tam ide o tú pomoc. Ved' tá pomoc sa neskladá z jednej jadrovej bomby, tá pomoc sa skladá z ich, iks menších postupných riešení, z ktorých každé niekomu pomôže. A tuto napríklad tých desať percent na gastro, to sme sa, aj my sme sa tu už párkrát bavili, by jasne pomohlo, zachránilo sektor gastru. No, k tomu odvodu, mimoriadnemu odvodu z regulovaných odvetví, myslím si, že to pán Machunka tiež veľmi pekne povedal, to, to, to sú firmy, ktoré tuná fungujú, ktoré sú nielen v slovenskej konkurencii, napríklad chcú, chcú zdaniť Telekom, alebo teda telekomunikačné odvetvie, ale za jedno majú nejakú konkurenciu medzi sebou, ale málokto si uvedomuje, že čelia globálnej konkurencii. Elon Musk a ten, tie jeho Starlinky, z toho štát, to štát nijak nezdaní, nič, z toho nič nedostane, ale namiesto, aby teda pomohol našim firmám alebo ich aspoň nezaťažoval, aby dokázali, na zdravie.“

Moderátor: „Ďakujem.“

M. Viskupič: „Konkurovať tomu, tomu Starlinku, tak nie, ešte im dá proste dodatočný odvod, to je inak dvanásť percent ročne zo zisku, to je obrovská suma, a tak ešte zhorší ich situáciu. Niekedy je najlepšie namiesto hľadania balíčkov, stačilo by neškodiť.“

Moderátor: „No, samozrejme, aj v slovenských podmienkach, myslím, že tu máme osemdesiat nadnárodných koncernov, ktoré nám vlastne robia gro toho nášho štátneho rozpočtu, respektíve príjmov v štátnom rozpočte, to je ešte plus k tým veľkým firmám, s ktorými bude musieť vláda rokovať a nejakým spôsobom sa s nimi vysporiadať. Pán Machunka, nech sa páči.“

R. Machunka: „To, čo tu bolo povedané z hľadiska zdanenia regulovaných subjektov, nikto iný to nezaplatí, Len znova občan, to aby bolo úplne jasné.“

M. Viskupič: „Presne tak.“

R. Machunka: „A to znie zase politicky dobre, že ideme nejakých veľkých zdaňovať, že niekomu niečo z hľadiska nejakej závidosti zoberieme a podobne, ako to je národným športom a národnou takou schémou Slovenska a slovenskej politickej scény, ale to jednoducho fakt je taký, že vždy to bude prenesené na občana.“

Moderátor: „Ešte k tomu Envirofonde, tam som zase ale ja vám chcel pripomenúť, že už len z v podstate názvu toho fondu, tak ten nemá primárne slúžiť na pomoc ťažkému priemyslu, ktorý sa zase podieľa nejakým spôsobom na znečisťovaní, na zhoršovaní životného prostredia, ale má práve pomáhať v takých aktivitách, ako je budovanie kanalizácií, budovanie čističiek, čističiek odpadových vôd a tak ďalej, na to je ten Envirofond primárne určený.“

R. Machunka: „Áno, to môže bežať, tam s tým sa nedeje nič, ale tie parametre majú byť také, aké majú ostatné krajiny. My nemôžeme mať iné, pretože inak by sme neboli konkurencieschopní. A teda nie sme konkurencieschopní a malo to jasné konsekvencie, malo to jasné následky, ale bohužiaľ, bez politickej zodpovednosti.“

Moderátor: „Reagoval som len na to, či sa malo alebo nemalo pomôcť tomu Envirofonde.“

M. Viskupič: „Ak môžem ešte, len jednu vetu.“

Moderátor: „Kratučko a ešte pán Gyimesi a budeme končiť.“

M. Viskupič: „Treba si uvedomiť, že ten Envirofond skutočne tieto firmy, ktoré produkujú CO₂, roky naplňali, a teda v podstate tá realita nebola, že sa, že sa to používalo na tie veci, ako ste hovorili, kumulovalo sa to.“

Moderátor: „Ale oni tam nedávali tie peniaze dobrovoľne, oni ich predsa dávali za to, že robili nejaké exhaláty, nejaké emisie.“

M. Viskupič: „Ale, jasné, ale to chcem povedať, že dobre, tak teraz proste presne to, nastavme to na ten európsky štandard, aby neboli znevýhodnené. A navyše, ale ved' tie firmy možno zasa raz budú v dobrej kondícii a zasa ten fond budú naplňovať a budú sa môcť budovať kanalizácie,

ale keď tie firmy klaknú, no tak už nebude mať kto naplňať ten fond a nebudú možno ani kanalizácie.“

Moderátor: *„Rozumiem.“*

M. Viskupič: *„To, pardon.“*

Moderátor: *„Ďakujem pekne. Pán Gyimesi, nech sa páči.“*

G. Gyimesi: *„Ja som veľmi rád, že páni spoludiskutujúci priznali farbu, že nie sú na strane ľudí, ale na strane veľkých hráčov. Ten zákon o odvode z regulovaných subjektov hovorí napríklad o tom, že tie firmy, ktoré majú zisk vyše tri milióny euro, tak tie budú zdaňované. A ja si skutočne myslím, že si to ani nevšimnú, pokiaľ ide o ich zisk. Avšak tých tristo miliónov eur, ktoré by tieto tri zákony mohli priniesť do štátneho rozpočtu, si občania Slovenskej republiky všimnú celkom určite. A poslednú vetu by som asi alebo ukončil tým, že na jednej strane, aj pán predseda Viskupič, aj pán Machunka kritizovali to, že táto vláda ide veľa dávať na pomoc, a následne, následne hovoria o tom, že kde a v ktorých sektoroch je tá pomoc nedostatočná. Tak tu by sme si mohli asi ešte túto vec na záver ujasniť, aby z toho možno aj diváci niečo mali.“*

Moderátor: *„Ďakujem pekne, pán Machunka ešte s poznámkou.“*

R. Machunka: *„Áno, áno. Krátka reakcia, kto je na čej strane. Ak niekto podporuje priemysel a podporuje firmy, podporuje občanov, podporuje zamestnancov, pretože tí sú závislí na tom, ako tá firma funguje. A odmietame takéto rôzne nápady, že kto je na strane firiem, kto je na strane obyvateľov a podobne. Ten, kto tvorí hodnoty, tak ten jediný môže pomôcť ľuďom, nie vláda.“*

Moderátor: *„Ďakujem. Chceli ste ešte reagovať na pána Gyimesiho?“*

M. Viskupič: *„Nie.“*

Moderátor: *„Okej.“*

M. Viskupič: *„Len súhlasím, súhlasím so slovami pána Machunku, skutočne je to tak, treba pozerať na tých, ktorí vytvárajú hodnoty, pretože najprv treba hodnotu vytvoriť, až potom sa časti tej hodnoty tie firmy a ľudia vzdajú v prospech štátu a až následne môže štát pomáhať, my až následne môžeme sa baviť o tom, komu pomôžeme. Najprv tie peniaze bolo treba vytvoriť a to bez firiem nepôjde.“*

Moderátor: *„Tu sme v takej tej debata, či je skôr sliedka alebo vajce. Viete, to je veľmi ťažké, pretože zase môže byť námietka napríklad zo strany odborov, že keby tam nepracovali ľudia, v tých fabrikách a tak ďalej, tak zase by len nič nevytvorili. Keď hovoríme o tej hádanke, už som to raz, myslím, spomínal, už sa to vyriešilo, že čo bolo skôr, vajce alebo sliedka, počuli ste?“*

M. Viskupič: *„Povedzte.“*

Moderátor: *„Že podľa toho, že či chcete raňajkovať alebo večerať. Veľmi pekne ďakujem, páni, za to, že ste si našli čas pre našich divákov. Rovnako aj pánovi Gyimesimu, ktorý bol s nami online. Budem sa na vás tešiť v niektorej z ďalších relácií. Prijemný večer.“*

G. Gyimesi: *„Ďakujem za výbornú diskusiu.“*

R. Machunka: *„Pekný večer.“*

M. Viskupič: *„Prijemný večer.“*

Záverečné slovo moderátora

21:02:07 koniec programu a záznamu vysielania

*

*

*

Monitorované vysielanie: Téma dňa
Deň vysielania: 5. 12. 2022
Čas vysielania: cca 19:50 h
Označenie podľa JSO: bez označenia

Časový kód cca:

19:50:03 začiatok záznamu vysielania a začiatok programu

Príspevok *Vyšší odvod pre vybrané firmy im prekáža*

Moderátor: „*Matovič chce vyžmýkať firmy a tie už toho majú dosť. Ak prejde aj zákon o energetike so zastropovanými cenami, ohrozené je dokonca aj memorandum so Slovenskými elektrárňami. Nakoľko sú firmy povinné deliť sa o svoje zisky? Ktorých firiem sa bude týkať mimoriadny odvod? Opýtam sa Milana Vetráka, Karola Galeka a Mária Lelovského. Smrť policajného prezidenta Milana Lučanského v cele počas vyšetrovacej väzby vzbudzuje stále mnoho vášní. Tie rozhodne neutíchnu ani po dnešnej tlačovej konferencii pozostalých a ich právneho zástupcu. Prečo majú ešte stále pochybnosti o okolnostiach smrti a čo mienia ďalej robiť? Odpovie Miroslav Radačovský. Klimatický samit v Egypte bol sklamaním. Čo od neho očakávali Nemci a ako sa zariadia po jeho nejasných výsledkoch? Odpovie štátna tajomníčka pre Európu a klímu ministerstva zahraničných vecí **Spolkovej republiky Nemecko (19:51:13)** Anna Lührmann. Vitajte pri sledovaní Témy dňa na TA3. Poistovne či mobilní operátori zrejme štátu zaplatia viac. Poslanci majú na stole návrh na zvýšenie odvodu pre vybrané firmy. Zamestnávateľia sú však proti. Podľa nich môže takáto záťaž niektoré podniky zlikvidovať. Budú mať totiž menej peňazí na potrebné investície. Manažéri preto vyzvali poslancov, aby návrh na vyšší odvod stiahli z rokovania.“*

Redaktor: „*Rok 2012. Vláda Roberta Fica rozhodla, že poistovne či energetické firmy zaplatia štátu viac. Stovky miliónov vyzbierané na mimoriadnom odvode mali znížiť rozpočtovú sekeru a naštartovať ekonomiku po kríze. Pôvodne mala záťaž pre firmy platiť len dočasne. V roku 2016 ju však vláda predĺžila a dokonca zdvojnásobila. Touto cestou ide aj súčasná koalícia. Poslanci posunuli do druhého čítania návrh na strojnásobenie mimoriadneho odvodu. Zároveň ho majú platiť okrem poistovní či energetikov aj ďalšie firmy, napríklad prevádzkovateľ mýta SkyToll či lízingovky, ktoré majú licenciu od národnej banky. Zamestnávateľia však protestujú. Návrh, aby platili štátu viac, totiž prichádza v časoch, keď bojujú s drahými energiami. Hovorí, že kvôli odvodu budú mať menej peňazí na potrebné investície. Zároveň hrozí, že záťaž prenesú na zákazníkov, ktorí budú viac platiť za ich tovary či služby. Podnikatelia preto vyzývajú poslancov, aby návrh na zvýšenie odvodu stiahli z rokovania.“*

Nasleduje diskusia o aktuálnych energetických a ekonomických témach za účasti predsedu ústavnoprávneho výboru NR SR Milana Vetráka z OĽaNO, štátneho tajomníka ministerstva hospodárstva Karola Galeka zo SaS a Mária Lelovského, 1. viceprezidenta Republikovej únie zamestnávateľov. Téma: *Matovič žmýka peniaze z firiem.*

23:35:07 príspevok *Fond má pomôcť zasiahnutým krajinám / diskusia s témou: Slabé výsledky klimatickej konferencie*

Moderátor: „*Štáty klimatickej konferencie COP27 v Egypte prijali klimatickú dohodu, ktorá vyzýva na zníženie emisií. Zástupcovia jednotlivých krajín sa dohodli aj na*

vytvorení speciálního fondu. Ten má kompenzovat škody způsobené změnou klimy pro krajiny nejvíce zasáhnuté jej následkami.“

Redaktorka: „Prijatá klimatická dohoda by mala pomôcť znížiť emisie v snahe spomaliť globálne otepľovanie. Podľa generálneho tajomníka Organizácie spojených národov Antónia Guterresa však samit zaostal pri presadzovaní naliehavého drastického znižovania uhlíkových emisií.“

António Guterres, generálny tajomník OSN: „Povedzme si to jasne, naša planéta je stále v pohotovosti. Musíme okamžite drasticky znížiť emisie, a to je otázka, ktorou sa táto konferencia nezaoberala. Fond na kompenzáciu škôd je nevyhnutný, ale nie je riešením. Červená čiara, ktorú nesmieme prekročiť, je hranica, ktorá našu planétu dostane nad jeden a pol stupňa.“

Redaktorka: „Globálne otepľovanie sa totiž zrýchľuje a do roku 2030 sa priemerná svetová teplota môže zvýšiť o jeden a pol stupňa Celzia. Sklamanie z klimatickej dohody neskryval ani podpredseda Európskej komisie Frans Timmermans. Európska únia síce záverečnú dohodu nezablokovala, no pohrozila, že ak nedosiahne lepšie záväzky v oblasti emisií, odstúpi od rozhovorov. Krajiny schválili aj vytvorenie špeciálneho fondu pre zraniteľné krajiny, ktoré sú najviac zasáhnuté následkami klimatických zmien. Chudobnejšie štáty majú dostať finančné prostriedky na zmiernenie dôsledkov otepľovania Zeme, ako súčoraz častejšie suchá, záplavy, búrky či zvyšovanie hladiny morí. V závere sa však neuvádzajú konkrétne sumy ani to, kto peniaze poskytne.“

Moderátor: „Som veľmi rád, že k tejto téme môžem privítať pani Annu Lührmann, štátnu tajomníčku pre Európu a klímu ministerstva zahraničných vecí **Spolkovej republiky Nemecko (20:37:03)**. Dobrý večer, vitajte na Slovensku.“

Anna Lührmann, štátna tajomníčka pre Európu a klímu, SRN (20:37:27): „Ďakujem pekne. Dobrý večer.“

Moderátor: „Pani ministerka, hodnotíte, ako hodnotíte výsledky klimatickej konferencie v Egypte z hľadiska toho, čo ste očakávali vy ako **Spolková republika Nemecko (20:37:16)**?“

A. Lührmann: „Tak je to aj svetlo, aj tieň, tak by som to povedala, že určite to bol taký štart do toho, že vznikol ten fond na podporu chudobnejších krajín a na odškodnenie týchto chudobných krajín, ale súčasne sme si určite želali oveľa lepšie ciele alebo plnenie cieľov ohľadom otepľovania.“

Moderátor: „Ah so, aha, prepáčte, takže to bolo sklamanie, dá sa to tak povedať, pretože u nás, keď som chcel diskutovať s našimi klimatológmi, tak tí tvrdili, že v podstate nie je o čom diskutovať.“

A. Lührmann: „Určite sa niečo podarilo. A povedala by som, že v klimatickej politike by sme sa určite nepohli ďalej, ak by táto konferencia sa nebola uskutočnila, lebo zúčastnilo sa jej tridsaťtisíc ľudí. Bolo tam veľa platforiem a diskusií, kde sa na veľa veciach ľudia dohodli, napríklad podpora obnoviteľných zdrojov a nových energií s Indonéziou, s Keňou, teda s krajinami, ktoré chcú vstúpiť do toho trhu s obnoviteľnými energiami a vystúpiť z tých fosílnych palív. Takže to určite bolo takým oživením, ale celkovo čo sa týka svetového spoločenstva, tak sa musíme určite aj zjednotiť v tom, čo chceme dosiahnuť spoločne. A určite s niektorými krajinami je ťažké sa dohodnúť a predovšetkým v takomto roku, kde teda tá útočná vojna zo strany Ruska je veľkou výzvou.“

Moderátor: „Ako by ste odhadli percento tých krajín, ktoré sú v tomto pomerne progresívne, chcú niečo proti tej klimatickej zmene urobiť, a to percento krajín, ktoré skôr dbajú na svoj vlastný vývoj, rozvoj svojich ekonomík a nechcú sa veľmi obmedzovať napríklad v emisiách?“

A. Lührmann: „Na tejto medzinárodnej konferencii sme mali dva extrémny. Jeden pól predstavovali krajiny malých ostrovných štátov, ktoré majú naozaj už vodu vyše hlavy skoro, lebo tam keď príde otepľenie o päť stupňov, tak sa utopia doslova. A na druhej strane sú to veľké ropné krajiny, ktoré majú svoje obchodné modely. A Európska únia tento rok sa zomkla do úzkej koalície s týmito malými ostrovnými štátmi, ktoré sú najviac postihnuté, Brazília tam

bola tiež na palube s nami. A myslím si, že to sú štáty, ktoré budú trpieť, a potom predovšetkým veľmi chudobné krajiny sveta, ktoré sú najohrozenejšie. A musíme sa na to pozerat' globálne, lebo je to naša spoločnosť, naša zemegúľa. A teraz sme mali v lete obrovské suchá na celom svete, ktoré tiež boli spôsobené globálnym otepľovaním, a preto stúpajú ceny potravín. A tam práve trpia tie najchudobnejšie krajiny, ktoré si nemôžu dovoliť zaplatiť o euro viac za mlieko, alebo chlieb, alebo kukuricu. Takže určite je to ambiciózný plán, ale je to aj sociálna úloha a výzva.“

Moderátor: „Tak jedným z tých výsledkov je naozaj zriadenie fondu, ktorý práve tieto krajiny má nejakým spôsobom odškodniť, no ale keď hovoríte, že už sa potápajú a tá voda im stúpa až po krk, čo im pomôžu peniaze, to asi nie je celkom dobré riešenie. Plus kritici toho fondu hovoria, že nebol prijatý, jeho zriadenie, aj s nejakým princípom toho rozdeľovania s tými donormi, a koľko ktorý ten bohatý štát má do neho prispieť. Myslíte si, že bude fungovať ten fond?“

A. Lührmann: „Určite, že treba povedať, že najdôležitejšie je to, že sme globálne emisie CO2 znížiť, lebo aby sa nestalo to, čo, čoho sa obávame, jeden a pol stupňa, ktoré sa dohodli, by sa mali prekročiť, lebo tých jeden a pol stupňa sa musí dodržať minimálne a každá desatina viac, ktorá sa podarí, tak, alebo nepodarí, tak to bude ťažšie a predovšetkým tie krajiny, ktoré produkujú najviac emisií, teda veľké, klasické priemyselné krajiny, ale aj krajiny ako Čína, keď tie sa rozhodnú pomôcť v tomto smere, že budú znižovať emisie, alebo jednoducho zmenia tú štruktúru svojho priemyslu, tak sa znížia práve tie škody, ktoré sú práve stúpajúcou hladinou morí hroziace práve pre tie ostrovné štáty, lebo to by bolo veľmi drahé a, samozrejme, by bolo spravodlivé, keby sme tie ciele, ktoré sme si dohodli, aj dodržali a hlavne tie krajiny, ktoré produkujú najviac emisií, aby potom prípadne zaplatili za to, ale v rámci klimatickej konferencie boli veľmi tvrdé rozhovory, že ktoré krajiny sú tými, v úvodzovkách, vinníkmi, ale určite sme urobili prvý krok aspoň preto, a veľký tlak je aj na Európskej únii, aby sa pohla ďalej, aby dodržala svoje sľuby, lebo ak sa to neurobí, tak to bude oveľa drahšie v konečnom dôsledku.“

Moderátor: „Rozmýšľam teraz, že kam by asi patrilo Holandsko, veľmi bohatá krajina, ktorá ale kvôli práve klimatickej zmene môže prísť o obrovské územia.“

A. Lührmann: „Áno, rozprávame naozaj o krajinách, ktoré sú na tom najhoršie, ale určite, myslím, že Holandsko nie je až tak ohrozené, ale predovšetkým veľmi chudobné krajiny sveta, rozvojové krajiny, ktoré si z vlastných prostriedkov nemôžu dovoliť nič nahradiť, žiadne škody, a tie škody, ktoré im vzniknú, sú jednoducho neopraviteľné. V Nemecku vidíme, za uplynulý rok sme mali obrovské suchu. Myslím, že ste o tom možno aj počuli, veľa ľudí aj zomrelo alebo stratilo strechu nad hlavou. A už len toto, nahradiť tieto škody, na to treba naozaj obrovské miliardy. A to ukazuje, že naozaj, práve ochrana klímy, obnoviteľné zdroje energie a investície do nich sa oplatia.“

Moderátor: „Podobné prírodné katastrofy sa udiali tu neďaleko, v Českej republike, ktorú postihlo silné tornádo a prehnalo sa veľkým kusom našej, našich susedov a ich krajiny. No, aby toho ešte nebolo málo, máme za tu humnami vojenský konflikt Rusko – Ukrajina. Tá historická skúsenosť nám hovorí, inter arma silent musae, že najväčšími, a to, že najväčšími ekologickými katastrofami sú, samozrejme, vojny. Je reálne bojovať proti zmene klímy a zároveň proti agresorovi z najrozsiahlejšej krajiny sveta?“

A. Lührmann: „Ruská agresívna vojna voči Ukrajine nespôsobuje to, že by sme sa odklonili od našich klimatických cieľov. My v Európskej únii sme jednotní v tom, že sme veľmi závislí od fosílnych palív a exportu a dovozu z Ruskej federácie. Pre nás predovšetkým na severe Európy sa, ten trh s plynom trochu bol ovplyvnený a šepká nám to, že sa musíme rýchlo od tohto odkloniť, od tej závislosti a musíme urýchliť všetky tie procesy prestupu na obnoviteľné zdroje energie a výstavby nových zdrojov energie, aby sme mali stabilný hospodársky vývoj a aby sme bez tej závislosti dokázali fungovať a boli nezávislejší a jednoducho či už od Ruska alebo od

iných krajín vo svete. Určite takýto, takáto agresívna vojna urýchlila takéto rozhodnutie, ale tá transformácia sa musí diať oveľa rýchlejšie. A ja si myslím, že je dôležité, aby sme tento cieľ dodržali. A nemôže sa stať, že by sme sa zaoberali jednou krízou, teda touto vojnou, a zároveň sa odklonili alebo zabudli na krízu druhú, ktorá takisto prináša veľké škody a môže priniesť ešte takisto ďalšie škody.“

Moderátor: *„To sa hovorí v ďalšom klasickom citáte, že keď sme stratili náš cieľ z dohľadu, tak sme znásobili naše úsilie. Keď vidíme, čo sa naozaj deje v súvislosti s vojnou, tie masívne úniky plynu z potrubí, ktoré explodovali, už z akéhokoľvek dôvodu, tie vyprodukovali emisie skleníkových plynov niekde na úrovni ročných, ročných emisií niektorých krajín a tak ďalej. Napriek tomu všetkému, samozrejme, tá snaha pôsobiť proti klimatickej zmene je veľmi dôležitá, dá sa bojovať aj proti takému problému, ako je nárast populácie svetovej, pretože z hľadiska zmeny klímy je to asi jeden z najvýraznejších faktorov.“*

A. Lührmann: *„Áno, je to tak, že nejde ani tak o to, že koľko ľudí žije na našej planéte, ale koľko tí ľudia zjedia, lebo priemerný človek v Nemecku spotrebuje viac ako štyrikrát CO2 emisií ako priemerný človek v Indii. Takže, keď si to porovnáme, že koľko spotrebuje Európan, štvorčlenná rodina v Indii spotrebuje toľko, koľko jednotlivec v Nemecku. Takže podobné čísla máme aj pre celú oblasť potravín a oveľa viac kalórií sa konzumuje u nás ako v rozvojových krajinách. A to je otázka, ako s týmto naložíme. A ten model, že kam smerujeme, nad tým sa musíme zamyslieť aj v Nemecku s novou vládou, ale chceme mať klimaticky neutrálne hospodárstvo, ktoré ale má byť konkurencieschopné. Spolu s priemyselnými zväzmi v Nemecku sme vytvorili stratégiu, ako to chceme dokázať so stopercentne obnoviteľnými zdrojmi energie, až do roku 2054 byť konkurencieschopní s elektroautami, veternými elektrárnami, pasívnymi budovami, a taktó vidím pozitívnu budúcnosť. A ja dúfam, že mnohí ľudia v rozvojových krajinách sa dokážu napojiť a inšpirujú touto budúcnosťou a budú inšpirovaní týmito prístupmi a ten odklon od uholného hospodárstva a uholných elektrární, tepelných elektrární bude jednoznačný a tým pádom naozaj bude oveľa menšia tá stopa CO2 na zemeguli.“*

Moderátor: *„Je to, samozrejme, veľmi dôležité vzhľadom na to, ako sa bude vyvíjať životné prostredie na planéte Zem v nasledujúcich rokoch, ale my sa nesmieme pozeráť len na tie roky, ktoré prichádzajú po nás, ale na minimálne strednodobý až dlhodobý horizont. Pani ministerka, veľmi pekne vám ďakujem za to, že ste si našli čas pre divákov televízie TA3. Užite si ešte Slovensko a budem rád, keď nás navštívite opäť.“*

A. Lührmann: *„Ďakujem pekne.“*

Moderátor: *„Dovidenia.“*

20:48:41 Obrátia sa na Ústavný súd či Štrasburg / Lučanský: Obesenie bez stôp na krku?

Diskusia s právnym zástupcom rodiny Milana Lučanského Miroslavom Radačovským o okolnostiach smrti exprezidenta policajného zboru.

21:17:19 záverečné slovo moderátora

21:17:31 koniec programu

21:17:36 koniec záznamu vysielania